

Verksamhetsberättelse och Årsredovisning 2021

Innehåll

Förbundsordföranden har ordet	3
Aktiviteter riktade till hela befolkningen	4
Glädjande ökning av antalet nöjda medlemmar	4
Tillsammans – från kampanj till ordinarie verksamhet	5
Hälsans stig förbättrar folkhälsan steg för steg	6
Nya motionsprogram möjliggör en aktiv egenvård	7
Hjärt-lungräddning – en livsviktig kunskap för alla	8
Överlevare och närstående om livet efter hjärtstopp	9
Patientutbildningar med fokus på bra livskvalitet	10
Insamlingsverksamhet och marknadsföringskampanjer	11
Riksförbundet HjärtLungs stöd till forskning	12
Uppföljning av forskningsprojekt	13
Goda företagssamarbeten och satsning på medlemsrekrytering	14
Generalsekreteraren har ordet	15
Opinionsbildning för förbättringar inom hälso- och sjukvården	16
Årets hjärt-lungräddare 2021	16
Riksförbundet HjärtLung i media och på digitala plattformar	17
Opinionsarbete som leder till förändring	18
Hemsidan ger information till allmänheten, föreningar och vården	22
Debattartiklar, pressmeddelanden och medlemstidningen Status	23
Stöd till föreningar och medlemmar	24
Vi har nått en högre digital mognad	24
Välkommen som medlem – bli en av oss	26
Värvningskampanj gav 1 500 nya medlemmar	27
Stöd till våra föreningar	28
Nytt tilltalsnamn för lokal- och länsföreningar	
– Riksförbundet HjärtLung!	29
Hälsocoachernas roll och våra två kampanjmånader	30
Digitala arbetsrum och ett välfungerande e-postskydd	31
Nyheter i webbutiken	31
Medlemsadministration och statistik	32
Samarbeten, nätverk och utbildningar	33
Samarbeten och nätverk som vi ingår i	33
Samarbeten, nätverk och utbildningar	34
Riksförbundet HjärtLung – ekonomisk översikt 2021	36
Årsredovisning 2021	37

Riksförbundet HjärtLung
Verksamhetsberättelse och Årsredovisning 2021
Omslagsbild: Karin Lodin, 2022
Tryckeri: AMO-Tryck
April 2022, 600 ex

Riksförbundet HjärtLung är en patient-organisation som arbetar för att ge alla med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ett bra liv.

Att få rätt stöd efter en diagnos kan vara avgörande för hur det fortsatta livet ska se ut. Vi erbjuder kunskap, gemenskap och aktiviteter för en hälsosam livsstil.

Vi är också en viktig röst i samhället, arbetar för bästa möjliga vård och stöder patientvald forskning. För att kunna göra det samlar vi in pengar till vår verksamhet. Allt för att alla med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom ska kunna leva ett bra, rikt och friskare liv.

2021 blev ännu ett annorlunda år

Då var det dags att åter summera ett år. År 2021 blev sannerligen också ett annorlunda år, i likhet med 2020. Pandemin covid-19 fortsatte att hålla ett grepp om oss. Under hösten började samhället och våra verksamheter att öppna upp lite, en befrielse och många glada medlemmar kunde åter ses på möten och aktiviteter. I december kom dock oroande signaler och det började se ut som viruset för fjärde gången lurade oss.

Hela organisationen, medlemmar, förtroendevalda och kansli har tålmodigt och imponerande ställt om verksamheten till digitala aktiviteter. Organisationen var snabbt på fötter till hösten för att möjliggöra fysiska möten. Att under två år leva med en pandemi som begränsar friheten och mötesverksamheten är en utmaning för var och en. För att orka gäller det att också se möjligheterna i en svår situation. Vår organisations möjlighet har varit att lära och utveckla kunskaperna om de digitala verktygen. Vi har genomfört årsmöten, fysiska aktiviteter och föreläsningar digitalt, och vi har också sett fördelarna med att ses oftare över skärmen och därmed bredda det demokratiska inflytandet. Många som under 2021 bekantat sig med digitala verktyg kommer ha stor glädje av det i många sammanhang, inte minst i kontakterna med vården. När vi en dag är ur denna situation kommer fysiska möten kombineras med digitala.

Förbundsstyrelsen avslutade året med att börja förbereda svar till de 53 motioner som inkommit till den stundande kongressen 2022. Under min tid som ordförande har vi aldrig haft så många motioner. Det är verkligen roligt och vitaliserar vår verksamhet med förhoppningsvis spänniga utvecklingsdiskussioner på kongressen.

Det är med glädje jag konstaterar att vi värvat 2 153 nya medlemmar under året, och att antalet medlemmar ligger rätt stabilt. Detta trots att vi inte kunnat finnas ute på vårdinrättningar, gator och torg i så stor utsträckning som vi brukar. Hatten av för ett gott arbete!

Ekonomiskt vilar vi på en stabil grund. Genom kloka avvägningar har vi utvecklat verksamheten. Förbundsstyrelsen tycker dock att det är angeläget att inte tryggt vila i detta. Vi är ganska sårbara om till exempel statsbidragen skulle förändras. Därför arbetar vi ständigt med att hitta nya och stärka nuvarande intäktskällor.

Ett varmt tack till alla som valt att bli månadsgivare eller testamentera till oss. Det är väldigt värdefullt. Ett stort tack också till alla medlemmar som säljer Bingolotter och Sverige-lotten. Det är en väldigt fin insats och vårt samarbete med Folkspel är en viktig inkomstkälla.

Opinionsmässigt gick en del av vår kraft åt till påverkansarbete relaterad till pandemin. Både vad gäller att påpeka för Folkhälsomyndigheten om deras otydliga information för personer i riskgrupp, men också att lyfta fram vård som hamnat i skymundan under pandemin. Ett tydligt exempel är Socialstyrelsens rapport som pekar på att över 20 000 personer inte fått göra spirometri på grund av pandemin, en viktig uppföljning för de som har KOL.

År 2020 avled 9 500 personer i spåren av pandemin, det är naturligtvis förfärligt. Men i sammanhanget känns det viktigt att påpeka att 28 000 personer under samma period avled i en hjärt- eller kärlsjukdom, våra vanligaste och dödligaste folksjukdomar. I ljuset av detta faktum förbereder förbundsstyrelsen

INGER ROS, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

opinionsarbetet inför valåret 2022 där det övergripande budskapet blir att Sveriges vanligaste folksjukdomar måste få större plats i den offentliga debatten. Vi fortsätter självklart också att i alla sammanhang lyfta fram vikten av personcentrerad vård genom våra budskap i "Sedd i vården".

Nu lägger vi ett år, 2021, bakom oss, där en pandemi fortfarande har haft greppet över Sverige och vår verksamhet, men där vi med vårt stora engagemang lyckats bedriva verksamhet på nya sätt och fått nya medlemmar.

Ett stort tack till alla medlemmar och förtroendevalda som kämpar med ovärderliga insatser i en ny tid. Ett stort tack till vårt förbundskansli, som med stor flexibilitet och engagemang rustar organisationen med nya möjligheter.

Glädjande ökning av antalet nöjda medlemmar i Riksförbundet HjärtLung

I december genomförde vi en stor medlemsundersökning som gav ett mycket positivt resultat. Andelen medlemmar som är nöjda eller mycket nöjda med Riksförbundet HjärtLung ökade för fjärde mätningen i rad.

Ombud på Riksförbundet HjärtLungs förra kongress i Bålsta.

Nöjd Medlems index – NMI

Sedan 2015 har Riksförbundet HjärtLung genomfört undersökningar bland våra medlemmar för att ta reda på hur nöjda de är och vad de värdesätter mest med sitt medlemskap samt om de vill fortsätta som medlemmar.

Undersökningen, Nöjd Medlems-index (NMI), görs vartannat år av företaget Mistat AB.

I december 2021 var det åter dags för en ny mätning. En enkät skickades med e-post till medlemmar runt om i Sverige och 5 637 personer svarade.

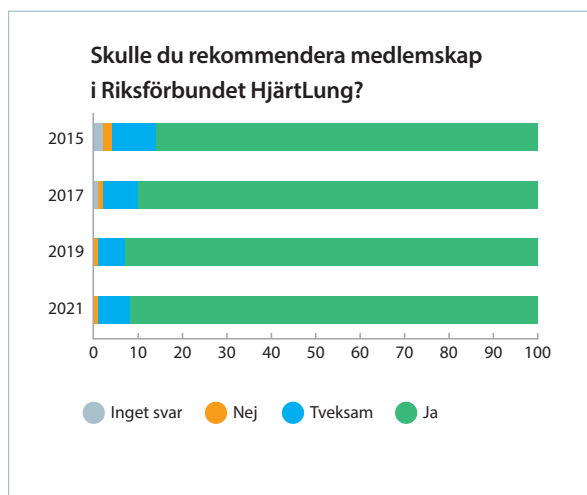
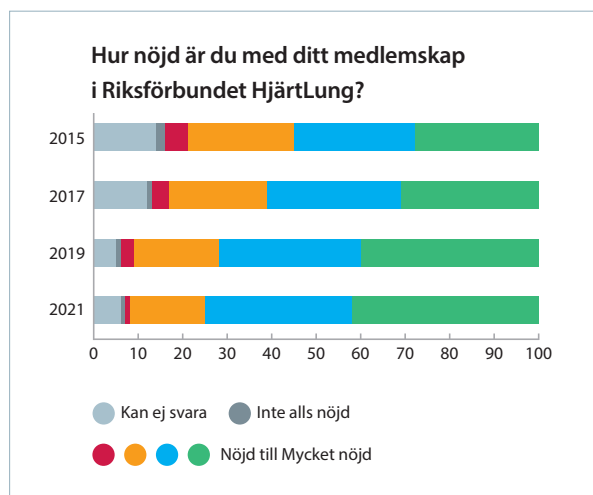
Glädjande resultat

Enkäten visade att medlemmarna är mycket nöjda med Riksförbundet HjärtLung och det arbete som vi gör.

I den nya undersökningen var 80,1 procent nöjda med sitt medlemskap, en uppgång från 2015 då snittsiffran var 71,6. I den aktuella mätningen svarade 92 procent att de skulle rekommendera andra att bli medlemmar, motsvarande siffra 2015 var 86 procent.

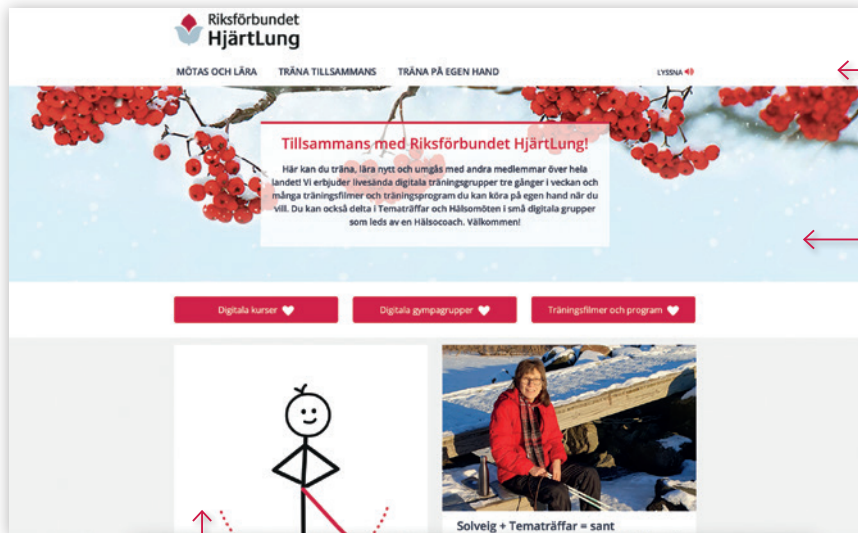
Tio-i-topp-lista med det som våra medlemmar värdesätter mest med Riksförbundet HjärtLung:

1. Information om forskningsrön, **79,9%**
2. Information om diagnoser, **74,5%**
3. Din lokala förenings medlemsblad/tidning, **71,7%**
4. Tidningen Status, **71,6%**
5. Gemenskap och aktiviteter i din lokala förening, **70,2%**
6. Stöd till livsstilsförändringar, **68,9%**
7. Föreläsningar med experter, **66,5%**
8. Hemsidan hjart-lung.se, **65,3%**
9. Digital gemenskap/aktivitet, **62,3%**
10. Medlemsförmåner/rabatter, **55,0%**

Tillsammans – från kampanj till ordinarie verksamhet

Tillsammans-kampanjen som erbjuder träning, gemenskap och aktiviteter på nätet har varit uppskattad av våra medlemmar från starten. Det är därför naturligt att den har blivit en permanent del av vår verksamhet.

Tips på olika aktiviteter:

- Mötas och lära.
- Träna tillsammans.
- Träna på egen hand.

Sedan lanseringen 2020 har Tillsammans-projektet erbjudit träning, gemenskap och aktiviteter via nätet när det inte har varit möjligt att träffas fysiskt.

Dagens övning med enkla träningsprogram.

Månadens aktivitetsbingo med utmaningar inom- och utomhus.

Dagens fråga om livsstil, diagnoser mm.

Våren 2020 startade arbetet med Tillsammans-kampanjen. Den kom till som en direkt följd av pandemin när det stod klart att lokalföreningarna inte längre skulle kunde erbjuda fysiska möten och aktiviteter. Vi insåg att covid-19 skulle komma att slå särskilt hårt mot våra medlemmar eftersom de tillhör riskgruppen. De riskerade även att drabbas av ofrivillig ensamhet eftersom de rekommenderades att begränsa sina sociala kontakter.

Digital lansering

Lösningen blev att utveckla en digital mötesplats med ett varierat och inspirerande innehåll. Strax före midsommar 2020 lanserade vi kampanjsajten tillsammansisommar.se.

Projektet fortsatte att utvecklas under 2021, vi erbjöd bland annat

tre digitala motionspass per vecka och Hälsocoacherna ledde flera grupper i Hälsomöten och Tematräffar.

Uppskattat initiativ

Vi fick många bevis på att vårt arbete med att erbjuda gemenskap och motverka ensamhet uppskattades. Många

av de som deltog i gruppträffarna vittnade om att de fått nya vänner i andra delar av landet tack vare Tillsammans-sidan. Flera fortsatte att hålla kontakten digitalt eller via telefon.

Resultatet har blivit att kampanjen har permanentats och nu är en del av vår ordinarie verksamhet.

Facebookinlägg är ett sätt att informera om våra digitala aktiviteter.

Hälsans stig förbättrar folkhälsan steg för steg

Vårt behov av att komma ut i naturen och röra oss är stort. Många kommuner har därför hört av sig till oss under den pågående pandemin för att lära sig mer om Hälsans stig.

Hälsans stig är ett av våra bidrag till förbättrad folkhälsa. Konceptet ägs av Riksförbundet HjärtLung och stigarna skapas i samarbete mellan våra lokalföreningar och landets kommuner. Det finns ca 140 Hälsans stigar i landet, en ökning med åtta sedan 2020.

Under 2021 tillkom nya stigar i Dals Långed, Köping, Skellefteå, Umeå och Vallentuna. En upprustning och ändrad sträckning gjordes i Bollnäs, Edsbyn, Kungsholmen och Lötsjön & Råstasjön.

Nu skapar vi Hälsans stig 2.0

För att utveckla Hälsans stig har vi tecknat ett intresseavtal med företaget Yellon. Tillsammans vill vi skapa en Hälsans stig 2.0 och få fler att må bättre och leva längre. Tanken är att förstärka naturens hälsoeffekter på plats och även göra dem tillgänglig i urbana miljöer. Tillsammans med kommuner, företag och organisationer förbättrar vi den svenska folkhälsan, steg för steg och stig för stig.

Hemmets Journal hade en helsidesartikel om Hälsans stig 2021.

FAKTA OM HÄLSANS STIG

- Stigarna är lätta att ta sig till och lätta att gå på.
- De flesta stigarna är 3–6 kilometer långa.
- Det finns skyltar varje kilometer.
- Du kan börja och sluta var du vill på slingan.
- Ett samarbete mellan Riksförbundet HjärtLung, Sveriges kommuner och Naturkartan.
- Du hittar enkelt stigar och information i appen: www.halsansstig.se

Hälsans stig-appen.

Historik

Den första Hälsans stig anlades på Irland 1995 av Irish Heart, den Irländska hjärtfonden. Det irländska namnet "Slí na Sláinte" betyder "stigen till hälsa" och syftet är att främja motion i alla åldrar och att förebygga hjärt-kärlsjukdom.

Från norr till söder

- Hälsans stig finns på 140 platser runt om i Sverige.
- Under 2021 tillkom nya stigar i Dals Långed, Köping, Skellefteå, Umeå och Vallentuna.

Karlafeldtparken på Kungsholmen i Stockholm ingår i Hälsans stig.

Nya motionsprogram möjliggör en aktiv egenvård

Foto: iStock

Nytt Qigong-program

Motion och rörelse är en stor del av vår verksamhet. För att stötta föreningarna och tillmötesgå medlemmarnas önskemål tar vi löpande fram nya program.

I år utvecklade vi ett instruktionsblad kring Qigong som medlemmar

själva kan använda sig av, ”Qigong – meditation i rörelse” är rubriken.

Qigongens effekt uppstår när man medvetet följer rörelserna man gör. Qigong sänker pulsen och blodtrycket eftersom man slappnar av och stänger ute störande tankar under passet.

Foto: Från yogafilmen

Helene Silfver leder våra digitala yogapass.

Träningsprogrammet med Qigong finns på hjart-lung.se/tillsammans.

Motion inom Tillsammans-projektet
Digital Lättgympa, Qigong och Medicinsk yoga har lanserats under 2021. Under året har vi genomfört över 200 digitala gympapass med 3 273 icke-unika deltagare. Ett viktigt komplement när fysiska grupper inte kunde genomföras.

Hjärt-lungräddning – en livsviktig kunskap för alla

Pandemin påverkade vår ordinarie HLR-verksamhet under 2021. Trots det fortsatte arbetet med att öka medvetenheten om hur viktigt det är med en väl fungerande hjärt-lungräddning.

Yvonne Haglöf (i svart tröja) från riksförbundets HLR-team demonstrerar hjärt-lungräddning.

Kunskap är avgörande

Att snabbt kunna ge hjärt-lungräddning (HLR) till en person som drabbats av ett hjärtstopp är avgörande och ökar chansen för överlevnad 2–3 gånger jämfört med om ingen HLR startas i väntan på ambulans. Med rätt kunskap finns beredskap och motivation att hjälpa till på ett snabbt och säkert sätt. För Riksförbundet HjärtLung är det därför viktigt att bidra till att så många som möjligt i hela landet får denna livsviktiga utbildning.

Riksförbundet följer Svenska HLR-rådets riktlinjer om utförande och utbildning i hjärt-lungräddning. Våra egna HLR-huvudinstruktörer utbildar HLR-instruktörer i före-

ningarna och dessa utbildar i sin tur livräddare enligt kaskadutbildningsprincipen.

Vårt HLR-team består av en handfull erfarna HLR-huvudinstruktörer från den egna organisationen. De fungerar som en utbildningsresurs och bidrar med idéer och kunskaper i utvecklingsfrågor som rör organisationens HLR-verksamhet.

Vanligtvis utbildar vi ca 2 500 personer per år men på grund av pandemin fick en stor del av våra planerade kurser ställas in och endast ett fåtal utbildningstillfällen kunde genomföras.

Hjärtsäkra din ort

I Sverige finns många hjärtstartare utanför sjukhusen men för att de ska kunna rädda liv måste vi veta exakt var de är placerade. Först när en hjärtstartare är registrerad i hjärtstartarregistret kan SOS Alarm se och hänvisa till den vid ett larm.

Våra föreningar kartlägger hjärtstartare i landet och uppmanar innehavare med oregistrerade hjärtstartare att registrera dem i det kostnadsfria hjärtstartarregistret. Med hjälp av våra många medlemmar och breda lokala förankring är vi med och bidrar till ett mer hjärtsäkert Sverige.

HLR-veckan

I oktober arrangerades HLR-veckan för fjärde året i rad för att öka medvetenheten om hur viktigt det är att alla i samhället lär sig HLR.

Alla medlemmar bjöds in till den digitala föreläsningen "En överlevare berättar" där Stefan Jutterdal med fru Annmargreth Kvarnefors berättade om den dramatiska hjärthändelsen och vägen tillbaka.

Föreningar som hade möjlighet genomförde HLR-informationsinsatser på sina respektive orter.

Överlevare och närstående om livet efter hjärtstopp

Stefan och hans fru Annmargreth (till vänster) och Jenny och hennes mamma Karin är några av de överlevare och närstående som berättar om sina upplevelser i broschyren "Livet efter hjärtstopp". Vi får möta två perspektiv – hur det är att vara drabbad och hur det känns för den som är närstående.

Livet efter hjärtstopp

Det är omtumlande och för en del traumatiskt att ha varit med om ett hjärtstopp, oavsett om man är överlevare eller närstående. Forskning visar att de flesta återhämtar sig bra, men att återgången till vardagen efter hjärtstopp kan ta olika lång tid. Det är naturligt att det uppstår osäkerhet och många frågor. Broschyren "Livet efter hjärtstopp – informationsmaterial till överlevare och deras närstående" svarar på en del av dessa frågor och ger exempel på vad som kan hända och var man kan få mer vägledning.

Broschyren tar upp olika delar i vårdförloppet och återhämtningsprocessen. Här finns citat från överlevare och närstående som delar med sig av sina personliga upplevelser och reaktioner, erfarenheter som det kan vara värdefullt att ta del av och känna igen sig i.

Några citat från broschyren:

Hälsa och livskvalitet hos drabbade

"Egentligen skulle jag inte vara här idag. Om jag nu är det, så innebär det att det är något jag måste ta vara på. Inget jag kan slarva bort."

"Jag har ett helt annat perspektiv på livet idag."

Tillbaka till vardagen

"I början var jag orolig. Jag kunde inte sova på natten, jag var rädd att hjärtat skulle stanna när jag somnade. Men det gick över efter de två första veckorna."

Hälsa och livskvalitet hos närstående

"Vi har hittat tillbaka till våra tidigare vanor. Vi gör allt som vi gjorde tidigare utan känsla av några begränsningar. Vi har spelat golf igen, besökt sommarstugan för att plocka hjortron och även deltagit i en bussresa utomlands."

Alla som drabbats får en broschyr

I slutet av året släpptes en omarbetad version som kommer att distribueras under 2022 till samtliga sjukhus som behandlar hjärtstoppspatienter. Alla som drabbats kommer att få ett exemplar när de skrivs ut.

Svenska rådet för hjärt-lungräddning svarar för innehållet tillsammans med Riksförbundet HjärtLung.

Broschyren finns att läsa och ladda ner i vår webbshop <https://webbshop.hjart-lung.se/>.

Patientutbildningar med fokus på bra livskvalitet

Tre interaktiva patientutbildningar

Aktiv med HjärtLung är samlingsnamnet på våra tre patientutbildningar om KOL, hjärtsvikt och förmaksflimmer. Utbildningsmaterialet används av vården när de utbildar sina patienter inom dessa diagnoser.

Fokus i patientutbildningarna är att deltagarna ska se värdet av en god egenvård för att få en bra livskvalitet. God kunskapsförmedling från vården ger välinformerade patienter som leder till att sjukvårdens resurser kan användas på ett så bra sätt som möjligt.

Uppskattat av vården

Många i vården uppskattar vårt material. De behöver inte uppfinna hjulet igen utan får tillgång till ett granskat material framtaget tillsammans med professionen. Vid sista träffen av patientutbildningen brukar våra egenvårdsombud bjudas in för att presentera sin lokala verksamhet.

Aktiv med KOL
– din patientutbildning

Aktiv med Hjärtsvikt
– din patientutbildning

Aktiv med Förmaksflimmer
– din patientutbildning

Under det gångna året har det varit näst intill omöjligt för vården att utbilda sina patienter på grund av pandemin. De har varit få som begärt lösenord till utbildningarna. Trots det har följande antal personer i vården fått tillgång till utbildningarna till och med december 2021:

Aktiv med KOL: 728

Aktiv med Hjärtsvikt: 300

Aktiv med Förmaksflimmer: 84

Aktiv med KOL har uppdaterats under 2021 av våra granskare professor Karin Wadell och docent André Nyberg, Umeå Universitet.

Aktiva diagnosdukar – vårt eget utbildningskoncept

Tanken med Riksförbundet HjärtLungs koncept Aktiva diagnosdukar är att ge våra medlemmar kunskap för livet om diagnoser, livsstil och hälsa.

Konceptet kan beskrivas som självinstruerande bordsaffischer med fakta och diskussionsfrågor. Tre till fem personer samlas kring en diagnosduk för att lära sig hur egenvård och livsstil påverkar hälsan vid en specifik diagnos. Detta är ett nytt sätt för föreningarna att samla sina medlemmar och erbjuda kunskap och motivation till goda vanor.

Idag erbjuds följande diagnosdukar:

KOL-duken – 7 steg för en mer aktiv vardag med KOL.

SVIKT-duken – Låt hjärtat va 'me'.

Flimmerduken – Bli vän med ditt flimmer.

En ny diagnosduk lanserades under Hjärtemånaden i februari:

BAS-duken, om benartärsjukdom – Keep on walking.

Våra föreläsningar blev digitala

När föreningarna tvingades ställa in de flesta av sina aktiviteter på grund av smittspridningen drog vi igång digitala föreläsningar. De direktsändes men spelades också in för att kunna visas senare.

Insamlingsverksamhet och marknadsföringskampanjer

Insamling är en förutsättning för att Riksförbundet HjärtLung långsiktigt skall kunna ge personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom bättre förutsättningar för ett bra liv.

Tack!

Ett stort tack till alla privatpersoner, föreningar och företag som gav mycket generösa bidrag under året.

Ge en gåva med hjärtat

Genom att **swisha** ditt bidrag till **90 101 09** hjälper du Riksförbundet HjärtLung att ge personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom bättre förutsättningar för ett bra liv.

Personligt gåvobrev till jul

Inför julen tog vi fram ett gåvobrev som givaren kunde fylla i på vår hemsida. Gåvobrevet kunde skriva ut och lämnas över personligen eller sparas ned och mailas till mottagaren.

5,4 miljoner kronor från Folkspel

Folkspel är en ideell och politiskt obunden organisation med 72 riksförbund som medlemmar. Det är föreningslivets eget lotteribolag och drivs helt utan privata vinstintressen. Allt överskott går tillbaka till Sveriges föreningsliv.

Överskottet det senaste verksamhetsåret uppgick till hela 352 miljoner kronor. För Riksförbundet HjärtLung blev överskottet 5,4 miljoner kronor, vilket innebär att riksförbundet ligger i topp bland mottagarna.

– Tack vare stödet från Folkspel stärks våra föreningars verksamhet, både fysiskt och digitalt. När restriktionerna nu släppt märks det så tydligt vilken energi det ger att gympa, gå stavgångspromenader och ha roligt tillsammans lokalt. Nu kan vi kombinera våra fysiska aktiviteter med digitala hälsomöten som leds av våra hälsocoacher, säger Christine Cars-Ingels, generalsekreterare på Riksförbundet HjärtLung.

Eldsjälsgalan

Årets Eldsjäls gala ägde rum den 19 april och Riksförbundet HjärtLung deltog som en av sex prioriterade partners. Förbundsordförande Inger Ros medverkade och presenterade riksförbundet. Galan genomfördes digitalt på Expressen TV och sågs av ca 150 000 tittare.

Annonsering under året

Under året drev vi kampanjen ”Bli månadsgivare till Riksförbundet HjärtLung”. Vi annonserade i tryckt media och på nätet samt hade en inbladd bilaga i tidningen Status. Vi genomförde även två telemarketingkampanjer.

Riksförbundet hade annonskampanjer i olika media där vi sökte stöd från personer som vill testamentera eller ge en gåva till vårt viktiga arbete.

Våra Facebook-annonser visades följande antal gånger under året:

Bli månadsgivare: 90 000 visningar.
Hälsans stig, vår- och höstkampanj: 1 700 000 visningar.
Julgåva, Swish: 142 000 visningar.

Riksförbundet HjärtLungs stöd till forskning

Coronapandemin har medfört ett ökat fokus på forskning i allmänhet och på klinisk forskning i synnerhet. Medvetenheten om hälsans betydelse har bidragit till större intresse från allmänheten att stödja forskning. Mot den bakgrunden är det extra stimulerande att under 2021 ha bidragit med ekonomiskt stöd till 17 forskningsprojekt inom hjärt-, kärl- och lungområdet, som tillsammans delar på 2,5 miljoner kronor.

Förbundsstyrelsen tillsatte en arbetsgrupp med syfte att se över policyn för ekonomiskt stöd till forskning. Arbetsgruppens arbete ledde till att förbundsstyrelsen beslutade om en ny policy som lyfter att prioriterade forskningsområden är

kopplade till mötet med vården eller till förbundets diagnoser inom hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Vidare ska Riksförbundet premiera forskningsprojekt där riksförbundets organisation bidrar med eget engagemang och kunskap, där vi kan vara delaktiga med patientmedverkan genom riksförbundets utbildade forskningspartners samt relationsbyggande mellan forskningen, riksförbundets egen organisation och vården.

Förbundsstyrelsen beslutade också att det vetenskapliga forskningsrådet som bistår i riksförbundets process att välja ut forskningsprojekt ska stärkas genom att tillsätta ytterligare en forskningsexpert. Rådet med uppgift att granska inkomna forskningsansök-

ningar utifrån vetenskaplig kvalitet består numera av lungläkare, hjärtläkare, fysioterapeut och sjuksköterska. Efter att forskningsrådet har betygssatt ansökningarna granskas ansökningar med hög kvalitet av en beredningsgrupp med uppgift att värdera projekten utifrån graden av patientnytta. I riksförbundets beredningsgrupp ingår två förtroendevalda från förbundsstyrelsen och två anställda från förbundskansliet.

Under 2021 delade förbundsstyrelsen ut **2 500 000 kr** fördelat på 17 forskningsprojekt.

Följande forskningsprojekt tilldelades ekonomiskt stöd av Riksförbundet HjärtLung 2021:

- Akuta effekter av Heated Tobacco Products på luftvägar och förekomst av lättflyktiga organiska föreningar i utandningsluft. (100 000 kr)
- Ny och individualiserad behandling vid lungsarkoidos. (200 000 kr)
- SCOPIC – Stockholm COPD Inflammation Cohort. (150 000 kr)
- Långtidseffekter och hjärtinfarktpatienters upplevelser av internetbaserad kognitiv beteendeterapi mot depression. (100 000 kr)
- Luftvägsinfektioner och inflammatoriskt svar vid cystisk fibros. (100 000 kr)
- Reproduktiv hälsa hos vuxna med medfödda hjärtfel. (90 000 kr)
- Enkel metod kan förutspå återfall i förmaksflimmer som komplikationer vid FF. (200 000 kr)
- Barriärer vid behandling och hälsoeffekter hos individer med astma. (140 000 kr)
- Effekter av muskelstärkande träning hos vuxna med enkammarhjärta jämfört med hjärtfriska kontroller. (150 000 kr)
- Livskvalitet hos personer som behandlats kirurgiskt för popliteaartäraneurysm. (150 000 kr)
- Uppföljning och behandling av stress, oro och ångest hos patienter med hjärtinfarkt och normala kranskärl med ett internetbaserat stödprogram. (100 000 kr)
- Effekt av andningsträning med positivt expiratoriskt tryck (PEP) för personer med obstruktiv lungsjukdom – en systematisk litteraturoversikt. (100 000 kr)
- PRAXIS – en longitudinell studie av vuxna med astma och KOL. (170 000 kr)
- Lönar det sig att bli mer fysiskt aktiv? En studie av förändring i kondition och sjukdomsbelastning för hjärtkärlsjukdom. (200 000 kr)
- Utvärdering av en personcentrerad sjuksköterskeledd mottagning för patienter med förmaksflimmer. (200 000 kr)
- Övergången från högt blodtryck till hypertensiv hjärtsjukdom och hjärtsvikt – kliniska observationer och kartläggning av bakomliggande mekanismer. (200 000 kr)
- Inspiratorisk muskelträning för patienter med nedsatt andningsfunktion vid postakut covid-19 syndrom. (150 000 kr)

Uppföljning av forskningsprojekt

Riksförbundet HjärtLung följer upp alla forskningsprojekt som får ekonomiskt stöd från riksförbundet. Det görs genom att skriva om projekten i tidningen Status och genom uppföljning av våra forskningspartner.

Intresset från forskare att engagera forskningspartner i sina forskargrupper ökar. Majoriteten av de forskare som söker ekonomiskt stöd av riksförbundet uppger i sin ansökan att de önskar samarbeta med forskningspartner. Det finns även intresse från forskare som erhåller stöd från andra forskningsfinansierare att knyta en forskningspartner till sitt projekt.

Utbildningen av forskningspartner sker en gång per år och har i år genomförts i samverkan med Reumatikerförbundet och Astma-allergi-förbundet. I början av december genomfördes en digital grundutbildning för forskningspartner. Totalt deltog 15 personer varav fem var medlemmar i Riksförbundet HjärtLung.

I uppdraget som forskningspartner ingår bland annat att delta i möten med forskare, ge synpunkter på patientinformation och bidra med brukarsynpunkter. Efter utbildningen slussas deltagarna ut i passande forskningsprojekt. Förutom att medverka i forskningsprojekt medverkar även forskningspartner i olika styrgrupper.

Nationell arbetsgrupp (NAG) Sekundärprevention

Enligt regeringsbeslut har en nationellt styrande modell för sekundärprevention tagits fram med syfte att minska återinsjuknande och död i hjärtsjukdom och hjärtrelaterad ohälsa för patienter med kranskärlsjukdom. Experter inom hjärtvården har tillsammans med patientrepresentant från Riksförbundet HjärtLung enats om en modell som kommer att

införas på landets sjukhus med början 2022. Den styrande modellen bygger i hög grad på den vårdmodell som riksförbundet tidigare tagit fram och som bland annat omfattar entydig information från vårdpersonal, flera återbesök på sjukhus, stöd att ändra levnadsvanor och en individuell hälsoplan.

Modellen har presenterats för medlemmar på konferenser och medlemsmöten.

Kvalitetsregister

Riksförbundet finns representerad i styrgruppen för landets största kvalitetsregister, Swedeheart, som omfattar sex olika delregister. Syftet med Swedeheart är bland annat att följa upp hur det går för hjärtpatienter, utgöra en databas för kliniska studier samt bidra till vårdutveckling. I samband med årsmötet, där många anställda i hjärtvården deltar, fick riksförbundet presentera sin verksamhet.

Patientmedverkan i vetenskapliga studier och expertgrupper

Riksförbundet deltar årligen i Karolinska Institutets forskarutbildning för att föreläsa om hur patienter ser på forskning och möjligheten för forskare att engagera patienter i studier.

Forskningspartner engageras även i forum där vårdutveckling diskuteras. Under året har riksförbundet bidragit med synpunkter gällande Socialstyrelsens riktlinjer, regionernas vårdprogram, arbetsgrupp för högspecialiserad vård och TLV:s expertgrupp för farmaceutiska tjänster.

Efterfrågan på forskningspartner i vetenskapliga studier ökar. Forskningspartner deltar även i olika expertgrupper.

Under året har forskningspartner deltagit i följande styrgrupper:

- Kvalitetsregistret Swedeheart
- Kvalitetsregistret för Pacemaker/ICD
- Nationella registret för kateterablation
- Reduce-studien
- MIMET-studien
- Minoca-Bat-studien
- Swedegrfts-studien
- Tacs-studien
- ABF AF-studien
- TBC-studien
- TTM 3-studien
- U-Care-studien
- Nationell arbetsgrupp för sekundärprevention
- Nationell arbetsgrupp för hjärtsvikt
- Socialstyrelsens arbetsgrupp för högspecialiserad vård

Goda företagssamarbeten och satsning på medlemsrekrytering

Under 2021 har förbundskansliet drivit ett projekt för att utveckla Riksförbundet HjärtLungs företagssamarbeten och skapa ett mer intäktsfokuserat förbund. Med tanke på pandemin och de hinder den satt för fysiska möten så har projektet gett både goda resultat och bra erfarenheter.

Viktigt budskap ska synas

Under året har det blivit tydligt hur viktigt det är för oss i Riksförbundet HjärtLung att budskapet *Bli medlem* – *Ge en gåva* syns i all vår kommuni-

kation, då vi både behöver bli fler medlemmar och vi behöver ökad insamling för att få en stabilare finansiering av vår verksamhet.

Projektet har också identifierat företag att samarbeta med samt påbörjat bearbetning av dem, och på vår webbplats finns olika företagspaket. Vidare har projektet kunna färdigställa sju olika stiftelseansökningar.

Samarbeten – till nytta för alla

Några av de erfarenheter som projektet gett är vikten av att vara öppen och

inlyssnande som ideell organisation. Inga företag ger pengar utan motprestation utan samarbeten behöver baseras på "shared value", det vill säga att båda parter ska kunna dra nytta av varandra så att affärsnytta och samhällsnytta kan gå hand i hand.

Vi ska nå ut till fler

Vidare är marknadsföring en röd tråd, fler människor måste känna till vilka vi är och vad vi gör. Både för att vilja bli medlem hos oss och för att vilja ge en gåva till vår organisation.

Det allra viktigaste – våra medlemmar är nöjda!

Riksförbundet HjärtLung stod pall för pandemiåret 2021 trots att vi behövde navigera i ett rätt stormigt hav. Kartan ritades om gång på gång, men med nya verktyg och arbetssätt styrde vi ändå mot målet – att personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ska ha ett bra liv.

Föreningarna har ställt om och varit aktiva trots stora svårigheter. Saknaden efter dem som lämnat oss har varit stor, liksom glädjen över att vi fått så många nya medlemmar, över 2 100 personer valde att gå med i riksförbundet 2021.

På förbundskansliet inleddes året med en förstärkning av ledningen. Det fanns behov av att göra verksamheten mer robust, ge personalen ett närmre individuellt stöd och stärka den interna samverkan på kansliet. Efter ett internt ansökningsförfarande utsågs verksamhetschefer och i april sjuöskades det nya arbetssättet på kansliet. Att alla tillsammans med en ledningsgrupp hållit ihop verksamheten som under pandemin utförts på distans har med råge uppfyllt målen för omorganisationen. Vi har prövat oss fram till nya arbetsformer enligt principen ”vi kan inte *tänka* oss in i ett nytt agerande, vi måste *agera* oss in i ett nytt tänkande.”

En enhetlig kommunikation stärker Riksförbundet HjärtLungs identitet och varumärke. Under året tog förbundsstyrelsen beslut om ett gemensamt tilltalsnamn för hela organisationen – Riksförbundet HjärtLung med tillägget att till lokal- och länsföreningarnas namn tillfoga ort eller län. En positiv effekt av

beslutet är att vi i vår mediebevakning får kvitton på att det som nämns om oss härleds till organisationen, att vi därmed får skörda frukterna av vårt gemensamma arbete. När exempelvis lokalpressen skriver om föreningens verksamhet råder det inte längre någon tvekan om vilken organisation som står bakom.

För att stärka vårt varumärke tillsattes under våren också en deltidsroll som marknadsansvarig. Förbundsstyrelsen antog i somras en ny grafisk profil. Utifrån den arbetar kansliet nu för att ytterligare stärka organisationens identitet och hållning att vi alla är Riksförbundet HjärtLung oavsett var i landet och i vilken roll vi är verksamma.

I höstas projektanställdes en föreningsutvecklare. Rollen innebär att stötta föreningarna till att utveckla verksamhet och prova nya arbetssätt. Föreningarna, som imponerat genom att lära sig använda nya digitala verktyg och snabbt ställa om under pandemin, får nu genom vår föreningsutvecklare ett mer aktivt stöd.

Kansliet har haft en projektanställd som arbetat med att utveckla våra företagssamarbeten och skapa ett mer intäktsfokuserat förbund. Det har blivit tydligt hur viktigt det är att budskapen ”Bli medlem” och ”Ge en gåva” syns i all vår kommunikation, då vi behöver både bli fler medlemmar och en ökad insamling för att få en stabilare finansiering av vår verksamhet. Projektet har identifierat företag att samarbeta med samt påbörjat bearbetning av dem och på vår webbplats finns nu olika företagspaket.

CHRISTINE CARS-INGELS,
GENERALSEKRETERARE

”Det blev en fin avslutning på året då resultatet från medlemsundersökningen visade en skarp uppgång när det gäller nöjdheten av medlemskapet.”

I december lät vi göra en medlemsundersökning som 5 637 medlemmar valde att besvara. Det blev en fin avslutning på året då resultatet visade en skarp uppgång när det gäller nöjdheten av medlemskapet – från snittsiffran 71,6 2015 till en snittsiffra på 80,1 2021 (på en skala 1-100). 92 procent av våra medlemmar skulle också rekommendera ett medlemskap om de fick frågan (från 86 procent 2015). Detta är ju trots allt det allra viktigaste – att våra medlemmar är nöjda med sitt medlemskap och stolta över Riksförbundet HjärtLung!

"Julaftonshjältarna" blev Årets hjärt-lungräddare 2021

Grannarna Christian Schmitt (till vänster) och Henrik Strömblad och Linda Jägard (längst till höger) räddade livet på Jonas Lundell, som står i mitten tillsammans med sin sambo Jenny Thorell och deras två barn.

Julafton 2020. Himlen är klarblå och en lätt vind krusar vattenytan på den lilla sjön när Jonas Lundell ska ta klivet från badstegen, ner i det iskalla vattnet. Han tittar in i kameran och säger "tänk om jag dör!" med skräckblandad förtjusning, innan han doppar sig med ett frustande och snabbt tar sig upp på badbryggan igen.

Där slutar mobilfilmen som sambon Jenny Thorell spelade in. Det blev också slutet på den idylliska julaftenen i villaförorten Nysäter i Mölnlycke utanför Göteborg. För när Jonas tog första steget uppför trappan till badplatsens bastu, bara ett tiotal meter från bryggan, kollapsade han och föll baklänges. Han hade drabbats av ett hjärtstopp.

"Julaftonshjältarna" räddade Jonas liv

Tack vare hans sambo Jennys och grannarnas blixtsnabba ingripande med hjärt-lungräddning kunde han räddas till livet och lever idag ett normalt liv med arbete, sin sambo och barnen.

Jenny berättar att det som blev helt avgörande för henne och Jonas var att det fanns så många runtomkring som kunde hjälpa till och utföra HLR under de cirka 25 minuter det tog tills ambulansen var på plats med hjärtstartare.

Jonas hjärtstopp berodde på ett medfött hjärtfel som han inte visste att han hade. Nu har han fått en ICD, en kombinerad pacemaker och hjärtstartare inopererad.

Hemmets Journal hade ett stort reportage i nr 49 2021.

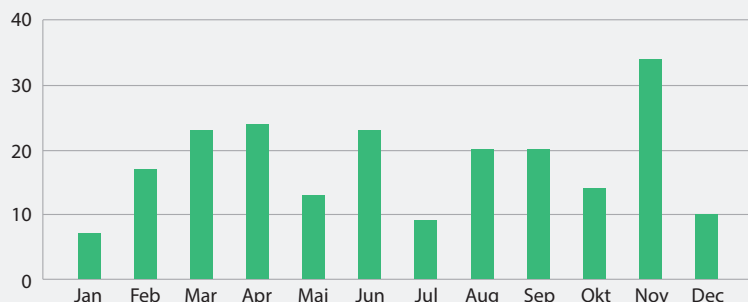
Stort mediaintresse

Priset Årets hjärt-lungräddare delades ut på HLR-kongressen på Svenska mässan i Göteborg den 24 november 2021. Årets pris fick stor uppmärksamhet i TV och tidningar med inslag i TV4:s Efter fem, Aftonbladets Svenska hjältar och stort reportage i veckotidningen Hemmets Journal.

Läs mer på vår hemsida: hjart-lung.se/aretshjartlungreddare2021.

Riksförbundet HjärtLung i media och på digitala plattformar

Antal omnämningar i media för Riksförbundet HjärtLung, januari–december 2021

TV4-programmet "Efter fem" hade ett inslag den 30 november med Jonas Lundell där han berättade om sitt hjärtstopp och räddningen som ledde fram till att hans sambo och grannar blev Årets hjärt-lungräddare 2021.

Vi syns i olika media

Under året har Riksförbundet haft debattartiklar införda på DN debatt, i Dagens Medicin, Göteborgsposten, Aftonbladet och Sydsvenskan. Tillsammans med läns- och lokal-föreningar har riksförbundet också haft debattartiklar i lokalpressen över hela Sverige. Vi har bland annat

lyft behovet av en samlad satsning på människor med KOL i spåren av pandemin och alla inställda spirometriundersökningar som har blivit följden.

Vår verksamhet har också syns och hörts i SVT och TV4 i olika opinionsfrågor som rör hjärt-lungräddning och förmaksflimmer.

Mätt på årsbasis visar vår leverantör av media-artiklar att Riksförbundet HjärtLung och våra föreningar omnämns 220 gånger i media under 2021. Mest mediabuzz har det varit i november i samband med utdelningen av Årets hjärt-lungräddare och under Lungmånaden.

Fler följer Riksförbundet HjärtLung på sociala medier

Riksförbundet HjärtLungs Facebook-sida fortsatte att växa under 2021. I början på året hade vi 13 720 följare, när året nådde sitt slut var antalet 14 725, en ökning med cirka 1000 personer.

Riksförbundet arbetar långsiktig för att bygga upp en bred följarbas på våra sociala plattformar. Genom de olika digitala kanalerna vill vi skapa en kontinuerlig kommunikation som når flera målgrupper, bland andra medlemmar och icke-medlemmar, hälso- och sjukvårdspersonal samt politiker och beslutsfattare inom vården.

Opinionsarbete som leder till förändring

Riksförbundets Inger Ros – en av de mäktigaste i vården

Riksförbundet HjärtLungs ordförande Inger Ros tog plats nummer 36 på tidningen Dagens Medicins årliga maktlista över de 100 mäktigaste i vården.

Tidningen lyfte fram Inger Ros som en av de tydligaste patientföreträdarna och nämner att hon sitter i regeringens patientråd, är invald i Funktionsrätt Sveriges styrelse och att hon också är dess representant i regeringens funktionshindersdelegation.

– Jag är glad och hedrad över att ta plats på Dagens Medicins lista över de mäktigaste i vården och att vårt påverkansarbete för de två miljoner människor som lever med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ger resultat, sade Inger Ros.

Listan toppades av socialminister Lena Hallengren följt av Olivia Wigzell, generaldirektör, Socialstyrelsen, och Johan Carlson, generaldirektör, Folkhälsomyndigheten.

VGR ändrade sig om prioriteringsordning

I april beslutade Västra Götalandsregionen att flytta personer i riskgrupp från fas 3 till fas 4 i prioriteringsordningen av vaccinationen. Ändringen innebar att riksförbundets medlemmar skulle behöva vänta längre på att få den livsviktiga vaccinsprutan. Som skäl angavs att regionen ville minska den administrativa bördan samt att att ålder är den viktigaste riskfaktorn. Riksförbundet ansåg att regionen borde tänka om eftersom ålder inte är den enda riskfaktorn och att personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom har en förhöjd risk för allvarlig sjukdom. Det stod klart att Västra

Götalandsregionen avvek från Folkhälsomyndighetens och riksförbundet gav därför regionen skarp kritik, bland annat i en artikel i Göteborgs-Posten och ett pressmeddelande. Riksförbundet tillskrev även Folkhälsomyndigheten och önskade att myndigheten klargjorde sin syn på prioriteringsordningen samt berättar hur man arbetar för att säkerställa att den med störst behov får vård först enligt hälso- och sjukvårdslagen.

– Det blir ett slag i ansiktet. Folkhälsomyndigheten säger ju på tvärsom ska gälla. Att en region då kommer med helt nya besked, det blir inte bra. Det är viktigt att alla

Vi uppmärksammade behovet av hjärtstartare i landets bussar

I juni skickade vi en skrivelse till Infrastrukturdepartementet, MSB, Sveriges Kommuner och Regioner samt Svensk kollektivtrafik där vi uppmärksammade dem på vikten av att hjärtstartare finns tillgängliga i landets bussar. Hundratusentals människor reser varje dag med buss och därför är det angeläget att öka passagerarnas säkerhet på det här området. Tidig hjärt-lungräddning och användning av hjärtstartare kan öka överlevnaden två-tre gånger.

Infrastrukturdepartementet svarade att utifrån hur lagstiftningen är utformad kopplat till såväl kollektivtrafiken generellt som bussars utformning mer specifikt, bedömer de att utsikterna är bättre om man försöker etablera hjärtstartare i bussar genom frivillighet från de aktörer som är inblandade. De övriga tillfrågade har gjort samma bedömning.

regioner följer ordningen, de här människorna har väntat i över ett år, sade Inger Ros, ordförande i Riksförbundet HjärtLung i GP.

Efter kritiken backade Västra Götalandsregionen och prioriterade återigen riskgrupper i vaccinationen genom att man gav yngre i riskgrupp, från 18 år och uppåt, förtur framför jämnåriga.

Göteborgs-Posten den 11 maj 2021.

Patientens rättsliga ställning måste stärkas

Under pandemin har förbundet noterat ett ökat antal samtal och kontakter från medlemmar som upplever att det nuvarande klagomålssystemet har stora brister. Idag bygger systemet på att patienter förväntas vända sig direkt till vårdgivaren eller patientnämnden för att lämna synpunkter eller klagomål. Vi har tagit del av berättelser från medlemmar som vittnar om hur utlämnad man känner sig när vården inte lyssnar på patienten.

Riksförbundet tillskrev därför socialminister Lena Hallengren och Socialdepartementet för att berätta att vår bedömning är att systemet inte fungerar tillräckligt bra och möjligheterna att få upprättelse har försämrats de senaste åren. Riksförbundet påpekade också att olika regioner hanterar klagomål på olika sätt samt att systemet är svårnavigerat och fragmenterat för patienter.

Vår bild är också att för lite har gjorts för att informera patienter, vilket leder till att de alltför sällan känner till vårdens skyldigheter i vårdmötet. Vi uppmanade därför regeringen att agera för att ge patienter en starkare ställning och få sin sak prövad av en oberoende part. Riksförbundet HjärtLung vill se ett helhetsgrepp ur ett patient- och medborgarperspektiv – för patientsäkerheten, tilltron till hälso- och sjukvårdssystemet och framför allt patienternas skull.

Uppdaterat samhällspolitiskt program

En av kärnverksamheterna för Riksförbundet HjärtLung är opinionsbildning med målet att vårt samhälle ska vara ett samhälle för alla. Organisationens värderingar, kunskap, handlingskraft och gemenskap understryker vikten av opinionsbildning.

Riksförbundet HjärtLungs förbundsstyrelse beslutade anta ett uppdaterat samhällspolitiskt program, i enlighet med ett kongressbeslut från 2013. Parallellt pågår även ett arbete med att tydliggöra riksförbundets intressepolitiska frågor, alltså vilka konkreta förändringar vi arbetar för.

Uppdateringen av det samhällspolitiska programmet beskriver riksförbundets samhällspolitiska inriktning. Programmet utgår från den enskilda individens perspektiv och hur det är att leva med kronisk sjukdom i samhället samt mötet med vården. Det handlar till exempel om att en snabb och tidig diagnos är viktig, rätten till en säker och tillgänglig vård och behandling, kontinuerlig uppföljning, stöttning av egenvårdsinsatser samt vikten av att stärka människors förmågor ur ett livsstilsperspektiv.

Riksförbundet HjärtLung vill att alla människor med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ska erbjudas bästa möjliga vård, rehabilitering och sjukdomsförebyggande livsstilsinsatser samt ges förutsättningar för en bra egenvård.

Medlemmarna visar vägen i intressepolitiken

Utifrån det samhällspolitiska programmet arbetar riksförbundet med intressepolitiska sakfrågor, vad som behövs för att vården och samhället ska förbättras. Det är viktigt att driva frågor som är relevanta och viktiga för våra medlemmar. Inriktningen förankrades därför bland annat genom en enkät som skickades ut till alla medlemmar, över 3 500 svarade. En sammanställning av medlemmarnas viktigaste sakfrågor pågår och kommer att presenteras under 2022.

Digital Almedalsvecka med personcentrerad vård, förmaksflimmer och vaccinationsprogram

Almedalsveckan i Visby på Gotland blev som så mycket annat digital. Riksförbundet medverkade och betonade hur viktigt det är med en personcentrerad vård där patienten kan vara mer delaktig i sin behandling.

Ett annat seminarium handlade om förmaksflimmer. Riksförbundets flimmerrapport, som släpptes tidigare på våren, visade att 100 000 svenskar har förmaksflimmer utan att ha fått en diagnos. Vi vill att man ska ta pulsen på alla som befinner sig i vården och är över 65 år för att kunna upptäcka förmaksflimmer tidigare.

Vi diskuterade även vaccinationsfrågan. Alltför få personer i riskgrupp vaccinerar sig mot den årliga influensan. WHO har satt upp ett mål på 75 procent, ett mål Sverige inte når upp till. Riksförbundet vill se ett nationellt vaccinationsprogram för personer i riskgrupper och äldre.

Opinionsarbete som leder till förändring, fortsättning

Temat under Lungmånaden:**Ta hand om din lungsjukdom**

Den årliga Lungmånaden satte fokus på att alla med en lungsjukdom ska ha kunskap om hur man tar hand om sin sjukdom. Det kan handla om att gå en patientutbildning för att lära sig att leva med sin diagnos eller att ta fram en individuell behandlingsplan med sin vårdgivare. På det sättet kan vi skapa förutsättningar för en god egenvård som utgår från individen.

Förbundet uppmärksammade också vikten av att personer med långvarig eller kronisk lungsjukdom vaccinerar sig. Eftersom de tillhör en riskgrupp är de särskilt känsliga för allvarliga infektioner som influensa, lunginflammation eller covid-19. Vi hade flera föreläsningar i ämnet och ett tiotal föreningar fick insändare publicerade om fördelarna med att vara vaccinerad.

Runt om i landet genomförde förbundets föreningar över 90 aktiviteter under Lungmånaden. En ny folder om ideopatisk lungfibros (IPF) lanserades också.

Inger Ros skrev en debattartikel den 16 november 2021 i Dagens Medicin där hon uppmanade regionerna att göra extra satsningar på KOL-vården.

Prioritera KOL-vården

Pandemin har fått stora konsekvenser för vården av KOL-patienter. I en debattartikel publicerad i Dagens Medicin, i samband med världs-KOL-dagen i november, uppmanade riksförbundet regionerna att göra extra satsningar på KOL-vården.

Förbundsordförande Inger Ros lyfte även problematiken i en gästledare i Medicinsk Access där hon uppmanade politiker att bygga upp fler astma/KOL-mottagningar. Hon underströk vidare behovet av att satsa på vårdpersonalen så att de kan arbeta evidensbaserat i interprofessionella team med ansvarig läkare, KOL-sjuksköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut, dietist och psykolog utifrån patientens behov.

Dags att agera globalt för att bekämpa tuberkulos

Varje år uppmärksammar Riksförbundet HjärtLung Världstuberkulosdagen den 24 mars. Det var detta datum år 1882 som den tyske läkaren Robert Koch upptäckte bakterien som orsakar tuberkulos. Därmed öppnades vägen att diagnostisera och bota sjukdomen.

Tuberkulos är en av de mest spridda infektionssjukdomarna i världen och man räknar med att en fjärdedel av jordens befolkning är bärare av tuberkulosbakterien. Varje år insjuknar minst nio miljoner människor och cirka två miljoner dör. Flest sjukdomsfall och dödsfall inträffar i Afrika, Asien och Latinamerika.

I Sverige insjuknar runt 500 personer i tuberkulos, enligt Folkhälsomyndigheten. Av de 500 fallen beräknas 78 ha smittats i Sverige. De flesta var över 60 år och bedömdes ha haft smittan i icke smittsam form sedan ungdomen, i en tid då tuberkulos var betydligt vanligare i Sverige än i dag.

Det finns effektiva vacciner mot tuberkulos. I Sverige erbjuds vaccination till barn med ökad risk för att bli smittade, till exempel till de vars familjer kommer från länder där sjukdomen är vanlig.

Riksförbundet HjärtLung stöttar WHO:s kampanj "Klockan tickar" och lyfte kampanjen på hemsidan och sociala medier. Det är hög tid att agera på de åtaganden världens ledare har gjort för att bekämpa sjukdomen. WHO arbetar för att så många som möjligt får tillgång till förebyggande behandling och vård.

Inger Ros träffade riksdagens socialutskott för att informera om vår syn på hur vården för hjärtpatienter kan förbättras.

Riksdagsseminarium om hjärt-kärlsjukdom och sekundärprevention

Hjärt-kärlsjukdomar är den vanligaste dödsorsaken i Sverige. Förra året avled närmare 28 000 personer till följd av dessa sjukdomar.

Den akuta hjärtsjukvården har gjort stora framsteg men den viktiga sekundärpreventionen som förebygger att man insjuknar igen, fungerar sämre. Därför arrangerade vi ett riksdagsseminarium för politiker från socialutskottet, medarrangör var medlemsorganisationen FH Sverige. Förbundsordförande Inger Ros förklarade

varför det behövs stöd och kunskap till patienter efter en hjärthändelse. Idag är det för få patienter som får tillgång till rökavvänjning, kunskap om riskfaktorer eller får träffa fysioterapeuter för att bli mer fysiskt aktiva. Dessutom är det stora skillnader i tillgången till sekundärpreventiv vård i landet.

Budskapet till politikerna var därför att skillnaderna i vården måste bort och att fler patienter måste få stöd och kunskap om livsstilsförändringar för att förebygga att man får en hjärtinfarkt och hamnar på sjukhus igen.

Hjälpmedel får inte bli en klassfråga

Riksförbundet inledde ett samarbete med Neuro- och Reumatikerförbundet för att kartlägga svensk hälso- och sjukvårds agerande i hjälpmedelsfrågan. Mycket talar för att regionerna prioriterar frågan olika, vilket leder till en ojämlik behandling av patienter med stort behov av hjälpmedel. Fler regioner har infört abonnemangsavgifter på hjälpmedel och i Stockholm slopade man högkostnadsskyddet. Ojämlikheten slår

hårt mot personer som redan tidigare är i en ekonomiskt utsatt situation.

Förbunden träffade Medicintekniska produktrådet och framhöll vikten av att alla med behov bör få ta del av hjälpmedel på ett jämlikt sätt.

Närmare 30 olika förbund skrevs också en debattartikel tillsammans i Aftonbladet om att hjälpmedel är på väg att bli en klassfråga och att regeringen skyndsamt behöver agera för en tydlig nationell styrning och jämlik hjälpmedelsförsörjning.

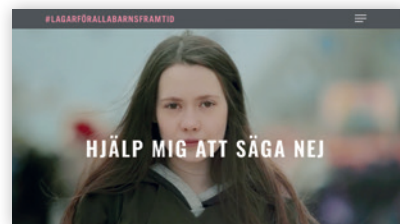
Barn ska skyddas mot reklam för nikotin- och tobaksprodukter

Barn och tonåringar exponeras dagligen för tobak i sin vardag. För att uppmärksamma politiker och allmänheten på hur viktigt det är att hjälpa barn att säga nej stöttar Riksförbundet HjärtLung kampanjen Lagar för alla barns framtid. Kampanjen är framtagen av Tobaksfakta, en tankesmedja där Riksförbundet HjärtLung är medlem.

Vägen till ungdomars nikotinberoende går via smaktillsatser i till exempel snus och e-cigaretter. I vanliga cigaretter förbjöds smaktillsatser 2016, men det är fortfarande fritt fram att använda dem i snus och e-cigaretter. Det har lett till att det finns tusentals olika smaker att välja på som säljs i lockande förpackningar. Produkterna marknadsförs i sociala medier av influencers, betalda av tobaksindustrin.

Ett av problemen är att de nya produkterna får marknadsföras som "tobaksfria". Ett exempel är vitt snus, som innehåller minst lika mycket nikotin som vanligt brunt snus men som trots det får kallas "tobaksfritt". Nikotin kan endast framställas ur en tobaksplanta och är ett gift, oavsett i vilken typ av produkt det förpackas.

I samband med den tobaksfria dagen publicerade förbundet en artikel om kampanjen och uppmärksammade en namninsamling i sociala medier för att skapa opinion kring en förändrad lagstiftning som skyddar kommande generationer.

Kampanjen "Lagar för alla barns framtid".

Hemsidan ger information till allmänheten, våra föreningar och vården

På hjart-lung.se finns information om diagnoser, nyheter om aktiviteter, frågor och projekt vi driver samt föreningssidor med stöd till våra föreningar.

För medlemmar och allmänheten

Hemsidan riktar sig till människor med hjärt-, kärl- och lungsjukdom och deras närstående men även till en hälsointresserad allmänhet och till styrande inom hälso- och sjukvården.

Förutom intressant läsning om hur man själv kan påverka sin livskvalitet

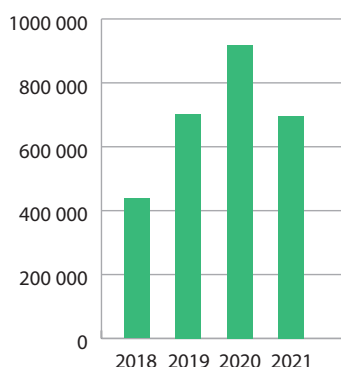
med hjälp av olika aktiviteter finns diagnos-sidorna om hjärtinfarkt, för-
maksflimmer och högt blodtryck som är några av våra mest besökta sidor.

”För Föreningar” är en portal med information, tips och nyheter som är speciellt utformad för aktiva funktionärer och förtroendevalda i Riksförbundet HjärtLung.

Information riktad till vården

Under rubriken ”För vården” hittar vårdprofessionen våra patientutbildningar och hur de kan använda oss som bollplank och kunskapskälla i såväl den dagliga vården som i forskning.

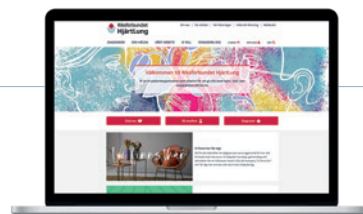
Besöksutveckling för Riksförbundet HjärtLungs hemsida 2018–2021

hjärt-lung.se 2021

Antal besök på webbplatsen uppgick under 2021 till 696 047. Jämfört med 2020 är det en minskning som bland annat beror på att vi införde ett nytt system för godkännande av cookies under året.

Undersökningar visar dock att vi träffar rätt och når våra målgrupper. Det bevisas av det ökande antalet personer som går in på hemsidan och blir medlemmar samt andelen direkttrafik till hjärt-lung.se.

Totalt antal besökare: 696 047
Unika besökare: 696 047
Sidvisningar: 1 199 040
Nya besökare: 510 840
Mobila besök (inkl. tablet): 451 541
Bli Medlem: 1 777
Genomsnittlig tid på sidan:
 1 minut och 42 sekunder

Besöksstatistik från Google Analytics.

Debattartiklar, pressmeddelanden och medlemstidningen Status

"Prioritera vården av KOL-patienter"

Pandemin har fått stora konsekvenser för vården av KOL-patienter. Gör extra satsningar på diagnostisering, skriver Inger Ros i en debattartikel i Dagens Medicin.

"Det behövs politiska beslut och systematiska samhällsåtgärder om fler ska överleva hjärtstopp."

I Sverige dör varje dag minst 14 personer i hjärtstopp utanför sjukhus. Så behöver det inte vara. Det skriver Inger Ros, Johan Israelsson och flera andra som är aktiva i arbetet med att öka överlevnaden efter hjärtstopp, i en debattartikel i Sydsvenskan.

Ingen ska behöva upptäcka att de har förmaksflimmer först när de drabbats av stroke!

Obehandlat löper den som drabbas av flimmer i hjärtat upp till fem gånger så stor risk att drabbas av en stroke. Nu behöver landets regioner satsa mer på att upptäcka förmaksflimmer, skriver Inger Ros i en debattartikel i Göteborgs-Posten.

"Hjälpmedel är på väg att bli en klassfråga"

Utvecklingen går bakåt när det gäller en jämlik hjälpmedelsförsörjning för landets medborgare. Det skriver Riksförbundet HjärtLung tillsammans med 30 förbund och organisationer i en debattartikel i Aftonbladet.

"Stärk medicinsk forskning och utveckling inför nästa hälsokris"

32 företrädare för vård, akademi, företag och intresseorganisationer: Sverige är inte anpassat för dagens globala hälsoutmaningar. Debattartikel i Dagens Nyheter.

Svenska folket lever allt mer ohälsosamt

54 organisationer: Vi kräver en nationell handlingsplan från regeringen. Debattartikel i Aftonbladet.

"Håll koll på ditt hjärta" under Hjärtmånaden februari

2021-02-01

Känn pulsen, håll koll på ditt blodtryck och sök dig till vården om du får smärta i benen eller fötterna när du går. Nu startar Riksförbundet HjärtLungs kampanjmånad Hjärtmånaden som pågår i landet under februari.

– Nu ökar vi kunskapen om Sveriges vanligaste dödsorsak, hjärt- och kärlsjukdom. För att rädda fler liv är tidig diagnos, rätt behandling och ett bättre stöd till livsstilsförändring grundläggande, säger Inger Ros, ordförande Riksförbundet HjärtLung.

Ny rapport visar stort mörkertal för folksjukdomen förmaksflimmer

2021-03-22

Uppskattningsvis 100 000 personer i Sverige lever med förmaksflimmer utan diagnos, det visar Riksförbundet HjärtLungs nya rapport Flimmerrapporten 2021 som presenteras idag. Förmaksflimmer är en allvarlig folksjukdom som påverkar hjärtat. I dagsläget är mer än 430 000 svenskar drabbade. Utan behandling löper den som har flimmer i hjärtat en kraftigt ökad risk för stroke och andra följdsjukdomar.

Västra Götalandsregionen bör tänka om och följa prioriteringsordningen

2021-04-23

Riksförbundet HjärtLung anser att Västra Götalandsregionen bör tänka om och följa Folkhälsomyndighetens prioriteringsrekommendationer.

Tappa inte KOL när vårdskulden ska betas av!

2021-11-17

Pandemin har fått stora konsekvenser för människor med KOL. Vi uppmanar därför regionerna att när vården nu återstartar satsa ordentligt på KOL-vården.

– Med hjälp och stöd från sjukvården finns goda möjligheter för många KOL-patienter att göra stora insatser på egen hand. Med rätt behandling och rätt kunskap kan man leva ett gott, aktivt och rikt liv med sjukdomen under många år, säger Inger Ros, förbundsordförande Riksförbundet HjärtLung.

Fick hjärtstopp efter vinterbadet – de är Årets hjärt-lungräddare 2021

2021-11-24

Efter vinterbadet på julaften förra året stannade Jonas Lundells hjärta. Tack vare hans sambo Jennys och grannarnas blixtsnabba ingripande med hjärt-lungräddning kunde han räddas till livet. Nu får de priset Årets hjärt-lungräddare 2021 av Riksförbundet HjärtLung och Svenska HLR-rådet.

Medlemstidningen Status

Sex utgåvor av tidningen Status har kommit ut under 2021. Teman som tagits upp är:

- Genetisk vägledning
- Immunförsvar och vaccin
- Metabolt syndrom
- Det trevliga föreningslivet

- Ung och osynligt sjuk
- KOL i vardagen.

Vi har också bevakat de forskningsprojekt som Riksförbundet HjärtLung stödjer. I varje nummer har föreningarna haft möjlighet att publicera material om vad som händer runt om i landet.

Vi har nått en högre digital mognad

Det är i läns- och lokalföreningen samt i medlemsorganisationerna som våra medlemmar i huvudsak engagerar sig och arbetar med frågor som är viktiga för vår verksamhet. Vårt mål är att ha fungerande föreningar i hela landet och ett viktigt uppdrag för förbundskansliet är att ge föreningsstöd.

Riksförbundet driver opinion på ett nationellt plan, arbetar med materialproduktion, insamling och ger föreningsstöd. Föreningarna kan ansöka om ekonomiskt stöd för olika aktiviteter och riksförbundet tillhandahåller material som kan beställas av föreningarna från vår webbutik.

På hemsidan finns lokala föreningsidor och sidan "För föreningar" där det finns stöd och verktyg för föreningens arbete. Riksförbundet har ett gemensamt medlemsregister som används både centralt och av alla föreningar. Från och med 2020 ingår alla föreningar i den centrala inkasseringen vilket innebär att alla medlemsavgifter aviseras centralt därifrån. Vi ställer nu också om så att ett medlemskap gäller ett kalenderår. Medlemsavgiften är 200 kr per år och 100 kr för alla under 18 år.

I december 2020 beslutade förbundsstyrelsen att teckna avtal med en ny leverantör av medlemssystem. Det nya systemet implementerades i organisationen under 2021 och beräknas vara i drift i början på 2022.

Vi ställde inte in – vi ställde om

Pandemin fortsatte att drabba våra föreningar hårt även under 2021. Under våren låg det mesta av verksamheten nere. Våra ca 170 föreningar lyckades ändå genomföra sina årsmöten på andra sätt än genom fysiska träffar. Majoriteten har haft ett årsmöte genom poströstning, telefonmöte eller digitalt. I flera föreningar har uppslutningen varit större än vid ett vanligt årsmöte just för att man har använt sig av poströstning som kan göras på distans.

Förbundskansliet har stöttat och coachat föreningarna efter behov. En stor utbildningsinsats har gjorts för att lära medlemmarna att använda digitala verktyg så att de både ska kunna delta i digitala möten och själva kunna boka möten för föreningen. Ett 30-tal föreningar har varit mycket aktiva digitalt och ordnat föreläsningar, styrelsemöten, styrelseutbildningar och ordförandeträffar. En del verksamhet har också kunnat hållas utomhus med avstånd, i enlighet med Folkhälsomyndighetens (FHM)

rekommendationer. När FHM lättade på restriktionerna under hösten kunde vi äntligen dra igång olika fysiska aktiviteter, bl a arrangerade vi en uppstartsvecka med stor uppslutning från både nya och gamla medlemmar.

Högre digital mognad

Förbundsstyrelsen har hållit alla utom ett av sina styrelsemöten digitalt under 2021. Vi har haft flera nationella konferenser och utbildningar digitalt, bl a för ordföranden, länsföreningar och nya ordföranden. Revisionen har hållits genom digitala träffar och protokoll har signerats digitalt. Vi är överens om att Riksförbundet HjärtLung även i framtiden kommer att ha såväl digitala som fysiska träffar då vi ser fördelarna med båda sätten.

En effekt från året har varit just en mycket högre digital mognad och ökad tillit och kunskap kring digitala verktyg. Det har skapat möten och gemenskap för att motverka ofrivillig ensamhet och social isolering samt också möjliggjort att det demokratiska arbetet har kunnat fortsätta.

Ett av många digitala möten under 2021.

Medlemsantalet

Ett antal medlemmar har avvaktat med att förnya sitt medlemskap under 2021, troligen i avvaktan på att aktiviteterna ska komma igång igen. Medlemsantalet har därmed minskat under året. Men tack vare Tillsammans-projektet har vi ändå kunnat synas och bjuda in till aktiviteter vilket har lockat många nya medlemmar liksom en ny åldersgrupp till vårt riksförbund.

Under det gångna året har det varit svårt för oss att nå ut till nyligen insjuknade personer för att sprida information och få delta i patientutbildningar i vården. Avdelningarna har varit stängda på grund av pandemin. Vi hoppas dock att det viktiga och mycket uppskattade informationsarbetet snart kan komma igång igen.

Vi firade 100 år av demokrati i Sverige

Den svenska demokratin firade 100-årsjubileum 2021 och Demokratideklarationen samlade kommuner, civilsamhällesorganisationer, myndigheter, näringsliv, skolan och alla som vill stärka och utveckla demokratin i Sverige idag och i framtiden. Riksförbundet HjärtLung har skrivit under deklarationen och firade det med en Demokrativecka under hösten.

Genom digitala verktyg har vi kunnat upprätthålla vår föreningsdemokrati och under hösten initierades arbetet inför kongressen 1–3 juni 2022 med en digital konferens där Inger Ros var ordförande.

Lärdomar

Riksförbundet HjärtLung har utvecklat en hel del och fått nya digitala erfarenheter under det gångna året. Vi har fått lära om men har också varit både snabba och i takt med tiden. Vi har lärt oss nya digitala verktyg

Riksförbundet HjärtLungs förbundsordförande Inger Ros undertecknade Demokratideklarationen som firade att Sverige har varit en demokrati i 100 år.

för möten, aktiviteter, signering av protokoll med mera. Även om många har känt sig ovana med den digitala tekniken är vi positiva till att ha både digitala och fysiska möten. Genom nya arbetssätt i Tillsammans-projektet har vi nått ut till både gamla och nya medlemmar, framförallt i yngre ålder (50–65 år), vilka vi vill fånga upp till fortsatt engagemang i föreningen.

Det har varit mycket värt att kunna ha digitala medlemsträffar på en timme med deltagare från hela landet och att delta på digitala samråd hos beslutsfattare för att lyfta frågor som är viktiga för oss. En förutsättning har varit information och utbildning om digitala plattformar. Vi har lärt oss att löpande utbilda medlemmar för att få fler att känna sig trygga med tekniken.

På kort sikt har den digitala tekniken hjälpt oss att genomföra aktiviteter trots att vi inte kunnat träffas fysiskt. På lång sikt kommer det att spara tid och pengar, vara bra för klimatet och ge mindre stress i vardagen.

Föreningsstöd och utveckling

- I enlighet med kongressens beslut har **en föreningsutvecklare** anställts under året för att hjälpa till med utvecklingen av våra föreningar i landet.
- Utifrån det arbetet har **års-mötesmallar** samt **vägledande dokument inför årsmötet** tagits fram i syfte att underlätta för våra föreningar att genomföra årsmöten.
- **Ett flertal besök** har också genomförts av föreningsutvecklaren under hösten för att få en bättre uppfattning om föreningarnas behov.
- Detta har resulterat i att förbundskansliet planerar ta fram ett flertal **olika utbildningsmoduler** för att hjälpa föreningarna i deras arbete med att driva föreningen. Bland annat planeras en **grundutbildning om Riksförbundet HjärtLung** samt en **medlemsvärningsutbildning**.

Välkommen som medlem – bli en av oss

Nya medlemmar är avgörande för våra föreningar och för oss som riksförbund. Ju fler vi är desto starkare blir vi tillsammans. Nya medlemmar tillför energi, nya idéer och ett ökat engagemang. För varje medlem får vi medlemsavgifter och bidrag som är en förutsättning för en god verksamhet.

Vi vill att våra medlemmar ska känna sig välkomna och få tillgång till ett rikt föreningsliv i Riksförbundet HjärtLung. Våra föreningar erbjuder aktiviteter som motionsgrupper anpassade efter individuella behov, föreläsningar, träffar med erfarenhetsutbyte, studiebesök och utflykter.

Den som vill kan engagera sig i den lokala föreningen och till exempel ta initiativ till att leda en motions- eller samtalsgrupp eller hjälpa till att ta hand om nya medlemmar. Man väljer själv hur mycket man vill engagera sig.

Medlemssidan

På hjart-lung.se finns en medlems-sida med informativ och inspirerande läsning, bland annat:

"Min sida"

- Hantera dina medlemsuppgifter.
- Tillgång till ett digitalt medlemskort.

"Engagera dig" – en samlingssida för våra medlemmar

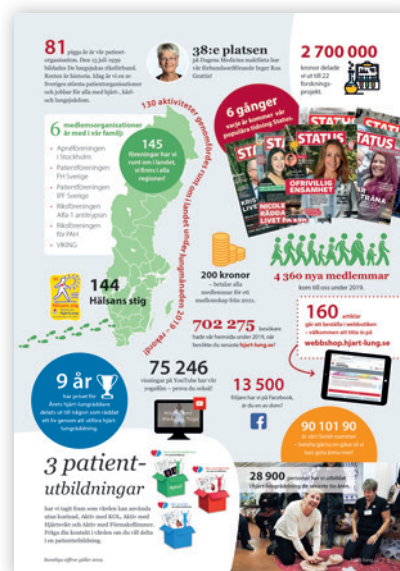
- Så blir du mer aktiv och engagerad.
- Värva en vän och få en lott som tack.
- Medlemsförmåner och erbjudanden.
- Gemenskap på nätet: facebooksidor och nätverk.
- Föreningens motionsaktiviteter för en aktiv livsstil.
- Hjärt-lungräddning – kunskap som räddar liv.

Ny digital medlemsansökan

Välj att bli medlem i en lokalförening, medlem direkt i Riksförbundet HjärtLung eller medlem i ansluten medlemsorganisation.

Välj hur du vill betala ditt medlemskap

- Betalkort.
- Swish.
- Medlemsavi, en faktura skickas hem.

I medlemstidningen "Välkommen till oss!" finns en sida med Riksförbundet HjärtLung i siffror. Där kan man bland annat läsa att vi har utbildat 28 900 personer i hjärt-lungräddning de senaste tio åren.

"Välkommen till oss!" – en tidningen för alla nyblivna medlemmar

Här berättar vi vad man får som medlem och vad Riksförbundet HjärtLung arbetar med, utskicket görs centralt från förbundskansliet.

Digitalt nyhetsbrev till medlemmarna lanserades under hösten 2021

Nyhetsbrevet innehåller intressanta nyheter och behandlar teman som är kopplade till vår verksamhet som HLR, opinionsbildning, våra kampanj-månader, forskning och öppna digitala föreläsningar. Fyra nyhetsbrev producerades 2021.

Värvningskampanj gav 1 500 nya medlemmar

Värkning är en viktig del av lokalföreningarnas verksamhet. Efter sommaren genomfördes en stor kampanj där vi erbjöd medlemskap för både 2021 och 2022 till tidigare utträdde och nya medlemmar. Det gav ett fantastiska resultatet med närmare 1 500 nya medlemmar sista kvartalet.

Värva och välkomna medlemmar

Att locka nya medlemmar till vår organisation behöver inte vara svårt men kräver tid och planering. Därför har vi tagit fram skriften ”Tips & råd: Värva och välkomna

nya medlemmar” som beskriver hur man bedriver värkning och vad som är bra att tänka på. Här är några exempel:

- Planera en värvningsdag
- Värva medlemmar – fem faser
- Därför ska du bli medlem hos oss!
- Så här kan du bemöta argument
- Ta hand om varje ny medlem

Förutom foldern med tips och råd har föreningarna ett nyproducerat och enhetligt värvningsmaterial till sin hjälp i form av en folder, vykort, värvningsbrev och roll-ups.

Den här digitala värvningsannonsern visades 1 341 843 gånger under våren och hösten.

Förbundskansliet har tagit fram annonser och korta reklamfilmer med budskapet ”Bli medlem” som visats på Facebook och Instagram under året. Vi har även haft värvningsannonser i Hemmet Journal, Ica Kuriren, Hälsa, SPF Seniore, Motormännen, Medicinsk access och Expressen.

Mätningar visar att det är ett framgångsrikt sätt att nå nya målgrupper. Vi ser att fler besökare går in på vår hemsida, registrerar sig och blir medlemmar.

”Våga fråga en vän”

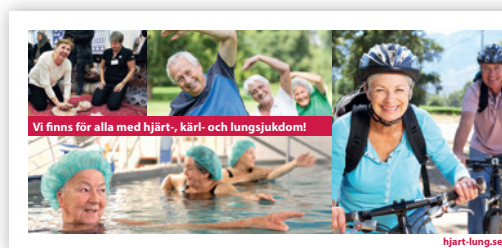
Genom kampanjen ”Våga fråga en vän” vill vi uppmuntra människor att värva nya medlemmar till Riksförbundet HjärtLung. Den som tipsar får en SverigeLott som tack för varje ny medlem. Kampanjen fortsätter under 2022, bland annat med återkommande annonsering i vår medlemstidning Status.

Tips & råd om värkning

Värvningsbrev

Värvningsvykort

Stöd till våra föreningar

Foto: iStock

Ringa-runt-dag i maj

För sjätte året i rad genomförde förbundskansliet en "ringa-runt-dag". Vi nådde 127 lokalföreningar och medlemsorganisationer.

Vi samtalade om hur pandemiåret varit och hur riksförbundet på olika sätt har hjälpt föreningarna så att de har kunnat ställa om sin föreningsverksamhet. Riksförbundet har t ex erbjudit stöd i form av digitala teammöten, utbildningar och föreläsningar. Men även gjort det möjligt att skicka fria sms till medlemmar från medlemsregistret. Att använda SMS har varit ett enkelt och smidigt sätt att snabbt få ut information och behålla kontakten med medlemmarna.

Gemensam uppstart och kick-off

Riksförbundet HjärtLung samlades under vecka 37 till en gemensam uppstart och kick-off runt om i landet. Målet var att locka tillbaka medlemmar som varit frånvarande under pandemin och som nu var redo att delta i sociala sammanhang igen.

De föreningar som kunde och ville deltog under veckan på coronasäkert sätt. Fokus var att erbjuda såväl gamla som nya medlemmar en aktivitet under veckan samt visa på bredden i vår verksamhet.

"För Föreningar" – vårt intranät

Vårt intranät "För Föreningar" är till för våra aktiva funktionärer och förtroendevalda i Riksförbundet HjärtLung. Sidan är öppen för alla eftersom vi vill nå ut till fler i organisationen och få så många som möjligt att vilja engagera sig i föreningsarbetet.

På föreningssidan finns fakta, stöd och hjälp för den som har ett uppdrag inom organisationen. Här finns nyheter för föreningarna samt ett kalenderium. Från startsidan kan man enkelt hitta föreningens e-post, medlemsregistret och webbutiken men också ingångar till Organisationsstruktur, Verksamhet och aktiviteter, Administration och it, Ekonomi och bidrag samt Förbundsinfo.

FÖRENINGSBIDRAG

• Aktivitetsbidrag

Bidraget ska möjliggöra enstaka och tillfälliga aktiviteter och arrangemang som inte ingår i föreningens ordinarie verksamhet. Det kan vara aktiviteter som inte utförts eller provats tidigare eller "prova på aktiviteter" för att attrahera nya medlemmar. Det kan också vara att delta på en mäsä eller utställning för att värva medlemmar, eller att testa en ny motionsform/grupp, starta en ny studiegrupp med nytt koncept. Under 2021 delades det ut bidrag till två föreningar.

• Jubileumsgåva

Föreningar kan ansöka om jubileumsgåva när föreningen fyller år. Föreningen måste själv ansöka om bidraget hos förbundsstyrelsen. Vid ett beviljat beslut får man ett minnesdiplom alt högtidskort samt pengagåva beroende på hur många år man firar som förening. Under 2021 delades det ut bidrag till fyra föreningar.

• Nyskapande projekt

Projektbidraget ska möjliggöra nyskapande och tillfälliga projekt som ligger utöver föreningens ordinarie verksamhet inom exempelvis opinionsbildning, hälsa och livsstil, information och kommunikation.

Nyskapande verksamhet är innovativ, provar nya arbetssätt och verksamheter och erfarenheterna ska komma hela organisationen till del som lärdomar, metoder och inspiration. Under 2021 delades det ut ett beviljat bidrag för projekt år två.

• Resebidrag

Bidrag kan sökas för föreningars rekreationsresor som anordnas för sina medlemmar. Under 2021 delades det ut bidrag till 20 föreningar.

Nytt tilltalsnamn för lokal- och länsföreningar – Riksförbundet HjärtLung!

Sedan början av februari 2021 har vi ett nytt tilltalsnamn för alla lokal- och länsföreningar – Riksförbundet HjärtLung är nu vårt gemensamma tilltalsnamn i hela organisationen. För att värna föreningarnas lokala förankring tillfogas ort eller län (utifrån föreningarnas befintliga juridiska namn) till lokal- och länsföreningarnas namn.

Namnförslaget diskuterades på en länsordförandekonferens och två ordförandekonferenser under hösten 2020, och efter det skickades en enkät ut till alla läns- och lokalföreningar för yttrande. Sammanställningen av enkätsvaren visade att 87 procent svarade på enkäten och av dem ställde sig hela 85 procent positiva till förslaget om Riksförbundet HjärtLung som gemensamt tilltalsnamn.

Genom att harmonisera vårt tilltalsnamn så att vi genomgående använder Riksförbundet HjärtLung får vi ett

gemensamt namn som tydligt visar att vi är en och samma organisation, samtidigt som vi kan värna om föreningarnas lokala förankring. Namnet Riksförbundet HjärtLung blir den röda tråden och visar på samhörigheten mellan olika delar i riksförbundet.

Viktigt med tydlighet

För att verkligen vara tydliga i vår kommunikation med vilka vi är, är det viktigt att tänka på att namnet Riksförbundet HjärtLung är en enhet som inte får förkortas till bara Hjärt-

Lung. Vi ska alltid säga och skriva Riksförbundet HjärtLung, så att det blir en helhet – Riksförbundet HjärtLung.

En positiv effekt efter beslutet att använda Riksförbundet HjärtLung som gemensamt tilltalsnamn är att det som skrivs om både vårt lokala och nationella arbete nu härleds till vår organisationen. När exempelvis lokalpressen skriver om föreningens verksamhet råder det inte längre någon tvekan om vilken organisation som avses.

Foto: Anders Nordeman

I februari 2021 blev vårt nya tilltalsnamn för lokal- och länsföreningar – Riksförbundet HjärtLung. Det gör oss tydliga och underlättar i vår kommunikation.

Hälsocoachernas roll och våra två kampanjmånader

Lisa Krejci, Solveig Bäckman och Lotta Westlin är tre av våra hälsocoacher.

Överläkare Matz Larsson föreläste.

Hälsocoacher

Våra Hälsocoacher har varit till stor hjälp under pandemin. Normalt är deras uppdrag att hålla lokala Hälsomöten men under pandemin har deras roll breddats. Under 2021 har de även haft digitala Hälsomöten med medlemmarna, vilket har varit uppskattat.

Många deltagare har uttryckt ett önskemål om att fortsätta träffas och därför har även Tematräffarna blivit digitala. De här träffarna är ett slags studiecirkel som behandlar tre olika ämnen – stresshantering, sömn och ensamhet. Varje Tematräff innehåller fyra mötestillfällen som är cirka två timmar långa.

Under hösten utbildade vi sju nya Hälsocoacher. Var och en av dem har en bakgrund som passar rollen perfekt. Vi är glada och stolta över detta fina gäng och hoppas att de får fullt upp att göra tillsammans med alla våra medlemmar.

Hjärtemånaden

Vi satsade på att hålla digitala föreläsningar under Hjärtemånaden och Lungmånaden eftersom vi inte kunde ha några fysiska möten.

Under Hjärtemånaden höll vi fem föreläsningar. De ämnen som presenterades var hjärtsvikt, förmaksflimmer, hjärtamyloidos, diabetes kopplat till hjärtat och viktiga vacciner.

Lungmånaden

Under Lungmånaden presenterade vi fyra digitala föreläsningar om tobak, lunginflammation, säsongsinfluensa, KOL och lungfibros. I de flesta föreläsningarna samverkade vi med olika läkemedelsföretag.

Varje föreläsning hade i snitt 30 deltagare, vilket tyder på att många fortfarande föredrar fysiska möten.

Föreläsningar under Hjärtemånaden 2021

Hjärtsvikt – vad, varför och hur behandlas det?

Angelo Modica, hjärtläkare och medicinsk rådgivare på Pfizer.

Risk för stroke på grund av förmaksflimmer?

Karin Schenck-Gustafsson, professor i kardiologi vid KI.

Diabetes – en hjärtefråga.

Lisa Brandin, överläkare i kardiologi på Skaraborgs sjukhus i Skövde.

Vad är hjärtamyloidos? Per Lindqvist, professor, Umeå.

2021 det annorlunda året och vikten av att vaccinera sig.

Johan Brun, läkare och senior medicinsk läkare på LIF.

Föreläsningar under Lungmånaden 2021

Medicinshistorikern som gick upp i rök.

Matz Larsson, överläkare vid hjärt-lung-fysiologiska kliniken på Universitetssjukhuset Örebro.

Lär dig mer om luftvägsinfektioner såsom lunginflammation, influensa och covid-19 och hur vacciner kan skydda.

Infektionsläkare, Professor Lars Lindqvist.

Idiopatisk lungfibros, du och vården.

Anna Krohn och Helen Wallstedt, Akademiska sjukhuset.

Att leva med KOL. Ewa Liljeqvist och Robert Häger, Orust.

Digitala arbetsrum och ett välfungerande e-postskydd

SharePoint och Teams

Riksförbundet använder sig av Microsoft Teams som digitalt kommunikationsverktyg. När nya funktionalitet tillkommer i Teams uppdateras vår programvara automatiskt. Alla föreningar har tillgång till Share-

Point och Teams där man också kan skapa digitala arbetsrum.

Implementering av nytt e-postskydd

Upp till 90 procent av all e-posttrafik består idag av spam som kan innehålla både virus och så kallade

phishingattacker, en olaglig metod att lura innehavare av bankkonton och andra elektroniska resurser att delge kreditkortsnummer, lösenord eller annan känslig information. Det är ett säkerhetsshot mot både privat och offentlig sektor. Ett välfungerande e-postskydd skapar förutsättningar att öka produktiviteten för riksförbundet som organisation.

Programvaran Mailscreen ger ett omfattande skydd mot spam, virus, phishing och e-postattacker. Såväl inkommande som utgående e-postmeddelanden filtreras och genomsökts kontinuerligt.

För att ytterligare höja Riksförbundet HjärtLungs datasäkerhet har vi sedan början på kvartal 2 infört detta globala dataskydd.

Nyheter i webbutiken

HjärtLungbutiken

Under året byggdes webbutiken om för att göra den mer användarvänlig. Vi skapade till exempel en särskild kampanjruta under HLR-veckan, Hjärtemånaden och Lungmånaden där föreningarna kunde beställa material som passade respektive kampanj. Materialet levererades därefter frakt- och portofritt från Lagandan som packar och skickar alla våra produkter.

En av de nya trycksakerna i webbutiken är foldern "Svens sista önskan" som vänder sig till landets begravningsbyråer. Det har kommit till vår kännedom att det i flera fall har blivit fel i begravningsannonser. Istället för att följa den avlidnes önskan att Riksförbundet HjärtLung ska nämnas

Nytt/Uppdaterat informationsmaterial i webbutiken 2021

- **Broschyrer:** Om benartärsjukdom, Om IPF, Om sömnapné, Livet efter hjärtstopp.
- **Foldrar:** Checklista för dig som har KOL, Checklista för maktsfimmer, Checklista hjärtsvikt, Svens sista önskan, Tips och råd insamling.
- **Studiematerial/tematräffar:** Bas-duken – Benartärsjukdom.
- **Profilprodukter:** Grytunderlägg fjäril, halsbuff.
- **Rapporter:** Effektrapporten 2021, Flimmerrapporten 2021.
- **Tidningar:** Status 1–6 för 2021.
- **Övrigt:** Hälsans stig-dekaler till informationstavlor.

i annonsen har en annan organisation blivit omnämnd. Genom skriften vill vi bidra med information och stöd.

Brett utbud av material

Det finns närmare 200 artiklar i vår webbutik. Under 2021 gjorde föreningar, medlemmar och vårdinrättningar drygt 400 beställningar.

Medlemsadministration och statistik

Nytt medlemsregister

För att vi ska fortsätta vara ett starkt riksförbund behöver vi ha ett uppdaterat och korrekt medlemsregister. Vi arbetar dagligen med att se över funktionalitet och processer som ska göra det lättare för våra förtroendevalda och våra medlemmar att vara delaktiga. Det är även viktigt att registret är säkert och följer GDPRs föreskrifter.

Under 2020 upphandlades medlemsregistret och i början av 2021 genomfördes flera workshops med den nya leverantören. En detaljerad rambeskrivning/kravspecifikation vad

det ska innehålla fastslogs under våren och det nya medlemsregistret började ta form strax innan sommaren.

Under hösten höll vi digitala utbildningar för våra förtroendevalda ute i landet. Totalt utbildades ca 120 personer mellan oktober och december.

Det nya medlemsregistret är användarvänligt, tillförlitligt och dynamiskt. Under februari 2022 kommer det att tas i bruk och det gamla kommer att stängas ner.

Fyra registercoacher

Under 2021 införde vi så kallade registercoacher. De ska vara en stöd-

och utbildningsresurs till registeransvariga ute i landet. Vi har för närvarande fyra personer i denna roll som även har varit delaktiga i processen att ta fram det nya medlemsregistret.

Medlemskap per kalenderår infördes

I mars 2021 tog förbundsstyrelsen beslut om att vi ska återgå till medlemskap per kalenderår. Det betyder att medlemskapen i fortsättningen kommer att gälla från 1 januari till 31 december i stället för som tidigare löpande 12 månader med periodstart när man blev medlem. Denna omläggning gjordes i maj 2021.

Antal medlemmar:

33 650 medlemmar, en minskning med 1 613 medlemmar jämfört med föregående år.

Nyvärvade medlemmar:

2 153 medlemmar, en höjning med 231 medlemmar jämfört med föregående år.

Antal föreningar:

21 Länsföreningar, 140 lokalföreningar som är representerade i samtliga län/regioner och 7 medlemsorganisationer.

Ny medlemsorganisation:

Aorta Dissektion Föreningen Skandinavien.

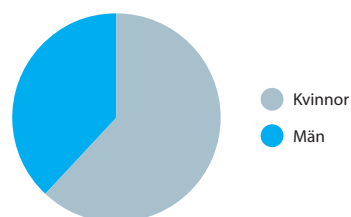
Namnbyte Lokalförening:

Riksförbundet HjärtLung Trelleborg-Vellinge-Svedala har bytt namn till Riksförbundet HjärtLung Söderslätt.

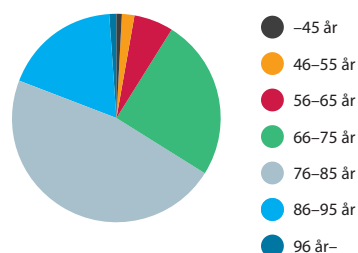
Nedlagd Lokalförening:

Riksförbundet HjärtLung Karlskoga-Degerfors har lagts ner och medlemmar har erbjudits ny föreningstillhörighet hos Riksförbundet HjärtLung Örebro

Andel kvinnor
respektive män

Åldersfördelning
av medlemmar

Samarbeten och nätverk som vi ingår i

Myndigheter och samverkansorgan

E-hälsomyndighetens referensgrupp för patient

Representant: Inger Ros, adjungerad i styrelsen

GPCC, Centrum för personcentrerad vård

Representant: Inger Ros, personråd

PGF Partgemensamt forum

Representant: Christine Cars-Ingels, ordförande

Europeiska organisationer

EHN (hjärta) European Heart Network

EFA (lunga) The European Federation of Allergy
and Airways Diseases Patients' Associations

ELF (lunga) The European Lung Foundation

Nordiska nätverk

NHL (lungfrågor) Nordiska Hjärt- och
Lungsjukas Förbund

NHU (hjärtfrågor) Nordiska Hjärtunionen

Styrelserepresentation

Folkspel

Representant: Sture Olsson FS

Forum för Health Policy

Representant: Inger Ros

Funktionsrätt Sverige

Representant: Inger Ros

Giva Sverige (fd FRIL)

Representant: Christine Cars-Ingels

Ideell Arena

Representant: Christine Cars-Ingels

Livet som gåva

Representant: Maud Molander FS

Studieförbundet ABF

Representant: Inger Ros

Övriga medlemsskap och samarbeten

Ablationsregistret

Forska Sverige

Fremia (arbetsgivarorganisation)

Handikapphistoriska föreningen

HLR-rådet

Leading Health Care

Luftvägsregistret

MOD Merorgandonation

MyRight

RiksSvikt

Studieförbundet ABF

Swedeheart

Swedevox

Swedvasc

Tobaksfakta

Samarbeten, nätverk och utbildningar

På patientriksdagen var den illa fungerande patientlagen åter i fokus

Samlingsforumet Patientriksdagens årliga träff tog vid där förra årets slutade; med fokus på att patientlagens innehåll ska förverkligas. Patientlagen säger bland annat att patienter ska få information om behandlingsalternativ, fast läkarkontakt samt metoder som finns för undersökning, vård och behandling. Dessvärre efterlevs lagen sällan av vårdgivare. Riksförbundets ordförande Inger Ros riktades skarp kritik mot hur lagen fungerar.

– Det är snart sju år sedan patientlagen kom. Vi varnade för att den riskerade bli tandlös och fick tyvärr rätt. Vi vill vara medskapare till att vi kommer längre. Det behövs ett tydligare huvudansvar så att de med de största behoven får nytta av patientlagen, sade Inger Ros.

Har du erbjudits en hälsoplan under de senaste 12 månaderna?

Patientlagen efterlevs inte visade en enkät.

Under årets webbsända patientriksdag presenterades en undersökning som visade att närmare nio av tio tillfrågade inte hade erbjudits en hälsoplan det senaste året. En hälsoplan innehåller till exempel information om patientens behandling och är grunden i ett partnerskap mellan patient och vårdprofession.

Patientriksdagen 2021 genomfördes av Astma- och Allergiförbundet, Blodcancerförbundet, Bröstcancerförbundet, Riksförbundet HjärtLung, Huvudvärksförbundet, Neuro, Psoriasisförbundet och Reumatikerförbundet i samarbete med Novartis.

Bättre vård för svårt sjuka KOL-patienter

Riksförbundet HjärtLung deltar sedan flera år i arbetet med att samordna kunskapsstyrningen av svensk sjukvård via Sveriges kommuner och regioner (SKR). Kunskapsstyrning är en viktig pusselbit för en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Syftet är också att patienter ska uppleva en mer välorganiserad och helhetsorienterad process utan onödig väntetid i samband med utredning och behandling.

En nationell arbetsgrupp arbetar praktiskt med att analysera och ta fram underlag samt kunskapsdokument. Riksförbundet HjärtLung bidrar med patientperspektivet utifrån medlemmars erfarenheter. De har bland annat beskrivit hur en patientresa ser ut och identifierat de största utmaningarna för KOL-patienter.

Under 2020 färdigställdes den första delen ska identifiera fler personer med KOL och är tänkt att öka tillgängligheten till en effektiv och god vård i enlighet med nationella och internationella vård- och behandlingsriktlinjer. Under 2021 inleddes arbetet med att ta fram personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp även för de mer sjuka KOL-patienter som drabbas av försämringsperioder och som behöver vård på sjukhus. Arbetet beräknas fortsätta även under hela 2022.

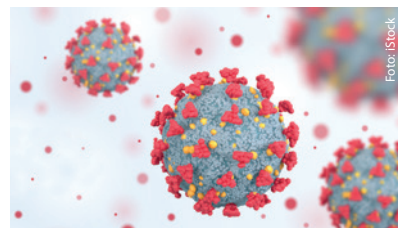
KOL-patienter har påverkats negativt av pandemin visade Luftvägsregistret

Under 2021 deltog riksförbundet i kvalitetsregistret Luftvägsregistrets arbete med att förbättra vården för KOL- och astmapatienter.

Registret visade i sin senaste årsrapport att det registrerats 30 procent färre besök 2020 än 2019. Minskningen kan enligt registerföreträdare dels förklaras av att ordinarie personal från slutenvården involverats i den akuta covid-19-vården, vilket gjort att registreringar inte skett som brukligt. Det kan också bero på att patienter med KOL haft färre exacerbationer som krävt sjukhusvård under pandemin. Man rapporterade samtidigt ett ökat antal digitala vårdmöten.

Bedömningen från registret var att åtgärder som är högt prioriterade i nationella riktlinjer inte har utförts i samma utsträckning som tidigare på grund av belastning under pandemin. Registrets data låg till grund för en analys från Socialstyrelsen som visade att årliga läkarbesök och kontroller för personer med kroniska sjukdomar har minskat. Minskningen är särskilt tydlig för personer med KOL och astma där 26 000 färre patienter har fått sin lungfunktion mätt med spirometri under 2020 jämfört med 2019.

Riksförbundet använde siffrorna från Luftvägsregistret för att argumentera för en förbättring av KOL-vården i den debattartikel i Dagens Medicin och spred information om registerresultaten via sina kanaler under året.

Ojämlig tillgången till hemrespirator visar andningsregister

Tillgången till hemrespiratorbehandling skiljer sig anmärkningsvärt mycket mellan olika delar av landet. Det är en av slutsatserna i andningsregistret Swedevox årsrapport. Registerföreträdare konstaterar att det inte kan förklaras med skillnader i behandlingskriterier.

I årsrapporten konstateras också att man ännu inte kan dra några slutsatser av pandemins påverkan på CPAP-behandlingen och minskningen av antalet inrapporterade patienter.

Under 2021 medverkade riksförbundet i registerarbetet bland annat genom att granska behandlingsriktlinjer ur ett patientperspektiv och delta i en expertgrupp om rökning vid syrgasbehandling. Andningssviktsregistret Swedevox är ett nationellt kvalitetsregister för behandling med syrgas, respirator eller CPAP (ett andningshjälpmedel) i hemmet. Huvudsyftet med registret är att utveckla kvaliteten på vården.

Nytt nationellt nätverk

I slutet av 2020 bildade vi det nationella nätverket "För dig som överlevt hjärtstopp och för dina närstående" i samarbete med HLR-rådets arbetsgrupp "Vård efter hjärtstopp". Under 2021 har verksamheten fortsatt och i mitten av april sjösattes nätverkets Facebook-grupp som vid årets slut hade 160-talet medlemmar.

Syftet med nätverket är att erbjuda ett forum för personer som drabbats och deras närstående där de kan dela sina erfarenheter med andra i samma situation. Men också att bidra till ökad kunskap om livet efter hjärtstopp och att vara en pådrivande kraft för att förbättra behandlingen av hjärtstopp i Sverige. Läs mer på www.facebook.com/groups/hjartstopp.

Nytt nationellt vårdprogram för goda levnadsvanor

En viktig pusselbit för att ta hand om sin kroniska sjukdom är att minska risken för ohälsosamt bruk av till exempel alkohol och att få stöd till rökavvänjning. Inom ramen för kunskapsstyrningen har riksförbundet deltagit i en nationell arbetsgrupp för att förbättra prevention och behandling med fokus på levnadsvanor. Ett nytt vårdprogram färdigställdes i slutet av 2021. Vårdprogrammet förtydligar även rekommendationerna för rök- och alkoholstopp före och efter operation. Andra vanor som ingår är matvanor och fysisk aktivitet.

Målgruppen är i första hand vårdpersonal som möter patienter. Riksförbundet deltar i arbetet med att ta fram ett personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp som baseras på vårdprogrammet och har under året även bistått med ett patientperspektiv i delar av vårdprogrammet.

Patientföreträdarutbildning ska ge större patientmedverkan i vården

Efterfrågan på patientföreträdare ökar. För att klara framtidens vårdbehov behövs fler företrädare som har kunskap och möjlighet att företräda sig själv, sin egen organisation samt andra grupper. Tillsammans med ett antal andra patientorganisationer

har Riksförbundet HjärtLung därför påbörjat arbetet med att ta fram en ny patientföreträdarutbildning.

Under året bildades en projektgrupp av Funktionsrätt Sverige, där riksförbundet är medlemmar, för att ta fram en webbaserad utbildning. Utbildningen är tänkt att ge kunskaper om patientföreträdarens roll på nationell, regional och lokal nivå. Det genomfördes även en workshop för att tydliggöra vad som krävs för att patientföreträdare ska kunna bli en strategisk partner i framtidens hälso- och sjukvård. Utbildningen beräknas bli klar under 2022.

Apotekssamarbeten

Samarbeten som vi normalt genomför tillsammans med Apoteket AB, Kronans Apotek och Apoteket Hjärtat under Hjärte- och Lungmånaden ställdes in på grund av pandemin.

Tack till Apoteket Hjärtat som skänkte oss en hjärtstartare under året.

Internationellt samarbete

Även internationella möten har ställts in och ersatts av digitala, i enlighet med rådande restriktioner.

Vi har deltagit i digitala årsmöten för den internationella hjärtorganisationen EHN (European Heart Network) och den internationella luftvägsorganisationen EFA (European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations).

Webbinarium

Tillsammans med Folkspel genomförde vi ett webinarium för Riksförbundet HjärtLungs föreningar den 25 maj.

Riksförbundet HjärtLung – ekonomisk översikt 2021

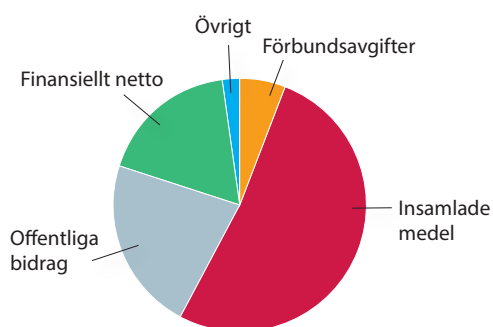
Cirkeldiagrammen visar riksförbundets intäkter och kostnader för verksamhetsåret 2021.

Intäkterna är högre än kostnaderna och årets resultat på 6,0 Mkr har ökat det egna kapitalet.

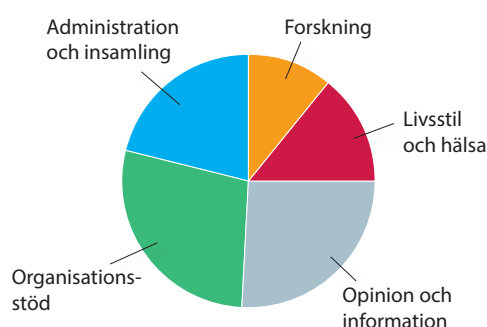
Förbundsavgifterna är den del av medlemsavgifterna som går till riksförbundet och insamlade medel är alla bidrag och gåvor från privatpersoner, företag, organisationer och stiftelser.

Kostnaderna är uppdelade efter verksamhetsområde inklusive personalkostnader och fördelade gemensamma kostnader.

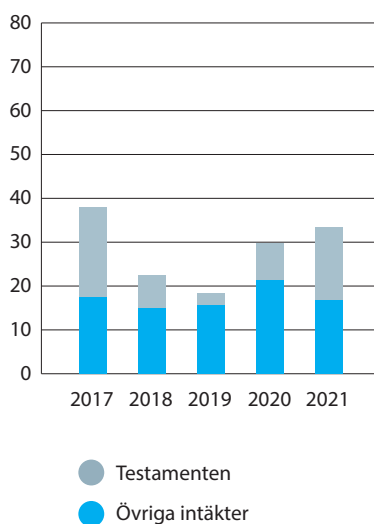
Intäkter 40,6 Mkr

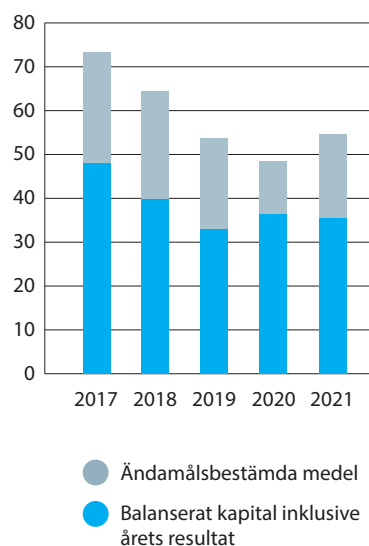
Kostnader 34,6 Mkr

Verksamhetsintäkter 2017–2021, Mkr

Eget kapital 2017–2021, Mkr

Riksförbundet HjärtLung
Org.nr: 80 20 00– 6410

Årsredovisning 2021

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Riksförbundet HjärtLung får härmed avge årsredovisning för år 2021.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Ändamål och vision

Riksförbundet HjärtLung är en sammanslutning av föreningar för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom i Sverige, med säte i Stockholm. Riksförbundet bildades 1939 och är en av Sveriges största patientorganisationer. Riksförbundet ska med ledning av kongressbeslut, stadgar och verksamhetsinriktning arbeta för personers med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom intressen genom opinionsbildning, livsstilsförändring och gemenskap. Riksförbundets värdegrund är allas lika värde.

Riksförbundet ska i frågor som rör personer med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom:

- erbjuda kunskap, gemenskap och stöd för livsstilsförändringar
- verka för god sjukvård och en effektiv rehabilitering och eftervård
- tillse att vård och myndigheter får del av medlemmarnas kunskap och erfarenhet
- driva ett aktivt opinions- och påverkansarbete i samhället
- stimulera förebyggande och hälsofrämjande verksamheter
- stödja och stimulera läns- och lokalföreningarnas samt medlemsorganisationernas verksamheter
- verka för samverkan med medicinsk sakkunskap, myndigheter, organisationer och enskilda inom samhälls- och näringsliv
- stödja forskning med ett patientperspektiv
- vid behov bidra till att nya föreningar bildas

Riksförbundets vision är att personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ska ha ett bra liv. En grundtanke i riksförbundets verksamhet är att alla människor har rätt att efter behov få bästa möjliga hälso- och sjukvård oavsett kön, ålder och var man bor.

Medlemsorganisationen

Riksförbundet består av lokal- och länsföreningar över hela landet. Föreningarna är egna juridiska personer, men måste anta och följa de normalstadgar, som riksförbundets kongress beslutar om. Kongressen är riksförbundets högsta beslutande organ och sammanträder vart tredje år. Förutom de nämnda föreningarna kan också andra organisationer, t ex. organisationer som samlar medlemmar med en specifik hjärt-, kärl eller lungdiagnos, bli medlemmar i organisationen efter beslut av förbundsstyrelsen. För närvarande har riksförbundet följande sju anslutna medlemsorganisationer; Alfa-1 Sverige (lungsjukdom), Apnéföreningen i Stockholm (sömnapné), IPF Sverige (lungfibros), Patientföreningen FH Sverige (familjär hyperkolesterolemi), Viking (hjärt- och lungtransplanterade), Riksföreningen för PAH (hjärt- och lungsjukdom) samt Aorta Dissektion Föreningen Skandinavien.

Medlemmarna i Riksförbundet HjärtLung utgörs i första hand av personer med en hjärt-, kärl eller lungsjukdom, samt närstående till dessa personer. Enligt stadgarna kan dock var och en som stöder riksförbundets ändamål bli medlem i en lokalförening eller direktmedlem i riksförbundet. Vid utgången av året hade riksförbundet totalt 33 650 (35 116) medlemmar. Antalet lokalföreningar vid årsskiftet uppgick till 140 (141) stycken. Förändringen under året beror på att en lokalförening har lagts ned. Gotlandsföreningen, är både lokal- och länsförening, och ingår bland de 140 lokalföreningarna ovan.

Organisation och ledning

Kongressen genomförs vart tredje år och fastställer verksamhetsinriktning och rambudget för de kommande åren. Mellan kongresserna leds riksförbundet av förbundsstyrelsen som varje år tar fram en detaljerad verksamhetsplan och budget. Under året har förbundsstyrelsen haft sex protokollförda sammanträden, varav tre har genomförts digitalt på grund av pandemin. Arbetsutskottet har till uppgift att förbereda de frågor som ska handläggas av förbundsstyrelsen och består av ordföranden samt 1:e och 2:e vice ordförande. Det operativa arbetet leds av generalsekreteraren, Christine Cars-Ingels med stöd av en ledningsgrupp där två verksamhetschefer och ekonomiansvarig ingår.

Förbundsstyrelsen har under året haft följande sammansättning.

Förbundsstyrelsen

Ordinarie ledamöter/arbetsutskott:

Inger Ros, Tumba, ordförande (deltagit i 6 möten)

Jörgen Warberg, Öckerö, 1:e vice ordförande (deltagit i 6 möten)

Anna-Marta Roos Näslund, Östersund, 2:e vice ordförande (deltagit i 6 möten)

Ordinarie ledamöter:

Agneta Petersson, Hässleholm, (deltagit i 6 möten)

Kerstin Haglö, Karlskrona, (deltagit i 4 möten)

Martin Lång, Kalix, (deltagit i 2,5 möten)

Maud Molander, Lidingö, (deltagit i 6 möten)

Mikael Nissen, Kristianstad, (deltagit i 6 möten)

Sture Olsson, Umeå, (deltagit i 6 möten)

Ersättare:

Marianne Kjellquist, Mariestad, (deltagit i 6 möten)

Yvonne Johansson, Jönköping, (deltagit i 6 möten)

Hjördis Eklund, Arvidsjaur, (deltagit i 6 möten)

Forskning

Riksförbundet stödjer forskning inom vården och de prioriterade områdena är rehabilitering, förebyggande av återfall och försämring av sjukdomen, egenvård, bättre livsstil, mental hälsa samt mötet med vården. Det är forskningsfält med många kunskapsluckor och syftar till att göra vardagen lättare efter diagnosen, mildra effekterna av sjukdomen och förlänga livet för personer med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom. I december 2021 beslutade förbundsstyrelsen att dela ut bidrag om totalt 2 500 (2 500) tkr fördelat på 17 (20) olika forskningsprojekt. Effekterna av forskning inom vården bidrar till nya och bättre behandlingsmetoder och därigenom ett friskare och aktivt liv för personer med kroniska sjukdomar.

Hälsa och Livsstil

Riksförbundet har sedan tidigare tagit fram tre olika utbildningsmaterial för diagnoserna KOL, hjärtsvikt och förmaksflimmer med samlingsnamnet "Aktiv med Hjärt-Lung". Under året tillkom även materialet "Aktiv med Sömnappné". Materialet fokuserar på att deltagarna ska se värdet av en god egenvård. Effekterna för patienterna är en förbättrad livskvalité och en större förståelse för sin egen sjukdom. I samverkan med vården har en modell för personcentrerad hjärtvård tagits fram och stora delar av den återfinns i ett förslag om en ny nationell vårdmodell. Effekterna för patienterna är en större trygghet och kontinuitet samt ger dem bättre förutsättningar för att uppnå bestående förbättringar av sin livsstil för att motverka återfall i sjukdomen.

HLR-teamet är en arbetsgrupp inom riksförbundet som består av HLR-huvudinstruktörer och som bland annat utbildar nya instruktörer inom hjärt- och lungräddning. På grund av pandemin fick en stor del av de planerade utbildningarna ställas in. Riksförbundet utser Årets Hjärt-lung-räddare i samarbete med Svenska rådet för hjärt-lungräddning och Stiftelsen för hjärt- och lungräddning i Sverige. Effekterna är att fler människors liv kan räddas vid akut hjärtstopp.

Tillsammans-projektet, vars syfte var att minska ofrivillig ensamhet hos äldre, startade 2020 med ekonomiskt stöd av Socialstyrelsen. Projektet har fortsatt under året och blivit en del av den ordinarie verksamheten. Verksamheten erbjuder medlemmar digitala möten i grupp med olika teman, möjlighet till individuellt stöd av hälsocoacher och digitala motionspass. Effekterna är att många människor genom stöd och kontakter fått bättre både psykisk och fysisk hälsa.

Organisationsstöd

En viktig del av riksförbundets verksamhet är att stödja läns- och lokalföreningarna ute i landet. De kan ansöka om ekonomiskt stöd för olika delar av sin verksamhet och riksförbundet tillhandahåller material både digitalt på hemsidan och via en webbshop. En viktig uppgift under året har varit att stödja föreningar att trots pandemin kunna genomföra årsmöten och annan verksamhet digitalt. I augusti påbörjades ett treårigt projekt i syfte att stödja föreningarna att utveckla sin verksamhet och en projektledare anställdes. En effekt av erfarenhetsutbyte mellan riksförbundets föreningar är att verksamheterna stärks och de nya arbetssätten gör att nya målgrupper nås.

Opinion och information

I arbetet med att skapa opinion för en bättre vård har ett flertal debattartiklar publicerats i både fack och dagspress. Medlemstidningen Status har under året utkommit med sex ordinarie nummer. I opinionsarbetet ingår våra kampanjperioder Hjärtmånaden, Lungmånaden och HLR-veckan.

En viktig del i riksförbundets opinionsbildande arbete är att driva frågan om personcentrerad vård inom ramen för den fleråriga kampanjen "Sedd i vården". De viktiga ledorden är partnerskap, patientberättelse och en personlig hälsoplan. Effekterna för patienter av en personcentrerad vård är en större trygghet och kontinuitet samt ger dem bättre förutsättningar för att uppnå bestående förändringar av sin livsstil för att motverka återfall i sjukdomen.

Samarbete med och medlemskap i andra organisationer

Riksförbundet är medlem i Funktionsrätt Sverige, en paraplyorganisation som samlar merparten av patient- och funktionshinderorganisationerna i landet. De bedriver intressepolitiskt arbete i flera viktiga frågor som är gemensamma för organisationerna. Ordförande Inger Ros har av Funktionsrätt Sverige utsetts till ledamot av regeringens funktionshinderdelegation och deltar i regeringens patientråd.

Riksförbundet är vidare medlem i följande organisationer och samarbetar med dem i olika frågor: Arbetsgivarföreningen Fremia, Folkspel ideell förening, Forum for Health Policy, Giva Sverige, Handikapphistoriska föreningen, HLR-rådet, Ideell Arena, Livet som Gåva, My Right, Studieförbundet ABF och Tobaksfakta. Riksförbundet samverkar med och stöder även följande organisationer: PGF -Partgemensamt forum, Forska Sverige, Leading Health Care samt MOD – mer organdonation.

Riksförbundet har deltagit i arbetet med nationella riktlinjer för vård vid Astma och KOL och fortsatt samarbetet med kvalitetsregistren i Sverige; Ablationsregistret, Luftvägsregistret, Riksvikt, Swedeheart, Swedevox och Swedvasc. Riksförbundet medverkar i SKR:s arbete med att utveckla ett nationellt system för kunskapsstyrning i syfte att utveckla en kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Riksförbundet deltar i arbetsgrupperna för sekundärprevention, hjärtsvikt samt lung- och allergisjukdomar. Riksförbundet har även deltagit i samråd med andra myndigheter t.ex. E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen.

Internationellt arbete

Internationellt är riksförbundet medlem i European Heart Network (EHN) och The European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations (EFA) och European Lung Foundation (ELF). Riksförbundet deltar också i två nordiska nätverk för systerorganisationer, Nordiska Hjärtunionen (NHU) samt Nordiska Hjärt- och Lungsjukas Förbund (NHL). På grund av coronapandemin ställdes årets nordiska nätverksmöten tyvärr in. Generalsekreteraren deltog på EFA:s digitala årsmöte och på EHN:s digitala årsmöte, båda i maj. Styrelsens andre vice ordförande medverkade inom ramen för EHN vid två europeiska digitala konferenser under hösten.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Ett nytt medlemssystem har utvecklats under året och togs i drift i februari 2022. Kostnaderna för utveckling och implementering om c:a 1,6 Mkr har kostnadsförts och belastar årets resultat. Även under nästa år, 2022, kommer riksförbundet ha kostnader för utveckling och implementering.

I mars 2021 tog förbundsstyrelsen beslutet att medlemskapet gäller per kalenderår. Det betyder att medlemskapen i fortsättningen kommer att gälla från 1 januari till 31 december i stället för som tidigare löpande 12 månader från den dag man blev medlem. Denna omläggning gjordes i maj 2021 och har haft en viss negativ påverkan på förbundsavgifterna.

Coronapandemin har påverkat verksamheten under året då planerade konferenser och möten ställts in, men om möjligt genomförts digitalt. Jämfört med föregående år 2020 har dock verksamheten påverkats i mindre utsträckning. Projektet "Tillsammans" har kunnat fortsätta trots uteblivet projektbidrag från Socialstyrelsen och blivit en del av den ordinarie verksamheten.

Med start i februari 2021 har alla lokal- och länsföreningar ett nytt tilltalsnamn som är Riksförbundet Hjärt-Lung med efterföljande tillägg av ort eller län. Syftet är det ska vara tydligt i kommunikationen att alla läns- och lokalföreningar tillhör samma organisation och för att undvika sammanblandning med andra organisationer som har liknande namn.

Förbundsstyrelsen har antagit ett nytt samhällspolitiskt program som är grunden för det intressepolitiska arbetet. Programmet utgår från den enskilda individens perspektiv och hur det är att leva med kronisk sjukdom i samhället samt mötet med vården. Det handlar till exempel om vikten av en snabb och tidig diagnos, rätten till en säker och tillgänglig vård och behandling, stöttning av egenvårdsinsatser samt vikten av att stärka människors förmågor ur ett livsstilsperspektiv.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Ekonomiskt resultat

Verksamhetsintäkterna har ökat i jämförelse med föregående år med cirka 3,5 Mkr. Det beror på att intäkterna från gåvor och testamenten har ökat betydligt jämfört med föregående år. I förhållande till årets budget är intäkterna cirka 1,1 Mkr högre än förväntat. Verksamhetskostnaderna har ökat något, cirka 0,8 Mkr, jämfört med föregående år. I förhållande till den beslutade budgeten är kostnaderna mycket lägre än förväntat på grund av viss delar av verksamheten inte kunnat genomföras på grund av pandemin och uteblivet projektbidrag samt lägre personalkostnader.

Resultatet av de finansiella investeringarna uppvisar ett överskott till följd av den stora uppgången på börsen under året i kombination med att värdepapper har sålts löpande under året för att säkra likviditeten. Årets resultat uppgår till 6,0 Mkr (-5,2 Mkr) och totalt eget kapital ökar med motsvarande summa. Eget kapital, som inte är donationskapital eller ändamålsbestämda medel, minskar dock något med -0,8 Mkr (-4,2 Mkr). Riksförbundet har vid årsskiftet en stabil finansiell ställning och god soliditet. Börsnedgången under de första månaderna 2022 kan dock komma att påverka värdepappersportföljens värde.

Insamling, offentliga bidrag och företagssamarbeten

Under året har riksförbundet aktivt samlat in pengar till verksamheten på olika sätt bland annat genom annonser i olika tidningar, marknadsföring på Facebook, kampanjer i Status samt genom telemarketing. Flera lokalföreningar har bidragit till riksförbundets verksamhet med totalt 190 tkr (230 tkr). Riksförbundet är medlemmar i Folkspel ideell förening som driver Bingolotto och totalt har det samarbetet genererat cirka 2,8 Mkr vilket är en ökning jämfört med föregående år då riksförbundet erhöll 2,2 Mkr. Riksförbundet har 90-konto och redovisar sin ekonomi och verksamhet till Svensk Insamlingskontroll.

Riksförbundet samarbetar med utvalda företag, enligt fastställda riktlinjer, i syfte att finansiera vissa angelägna projekt. De företag som under året på detta sätt bidragit till riksförbundets verksamhet är Amgen AB, Bayer AB, Boehringer Ingelheim AB, Novartis Sverige AB, Janssen Cilag AB, Pfizer Innovation AB, Sanofi AB och Vifor Pharma Nordiska AB.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Riksförbundets kapital förvaltas av fondbolaget Söderberg & Partners på uppdrag av förbundsstyrelsen. En policy för hur kapitalet ska förvaltas finns tillgänglig på hemsidan. Den långsiktiga målsättningen är en real avkastning om 3 % på förvaltad kapital under rullande femårsperioder. I de löpande rapporterna jämförs portföljens värdeutveckling med ett vägt index. Avkastningen för året blev 19,3 % (-6,4 %) och jämförelseindexet steg med 13,8 % (3,9 %).

Placeringspolicyn arbetar med begrepp som riskbuffert och riskmarginal och andelen aktier i portföljen ska styras dynamiskt. Den totala risken i portföljen ska justeras så att portföljen som mest kan tappa 20 % i värde i förhållande till högsta marknadsvärde de senaste 12 månaderna. Kapitalet får inte placeras i värdepapper som tillhör företag som har sin huvudsakliga verksamhet inom följande områden; vapen och krigsmaterial, tobaksprodukter eller alkoholhaltiga drycker eller producerar/distribuerar pornografi. De etiska riktlinjerna beskriver också vilka investeringar som bör främjas och att företagen ska följa internationella riktlinjer inom en rad olika områden.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Anställningsvillkoren för anställda tjänstemän vid kansliet regleras enligt vid varje tidpunkt gällande kollektivavtal och mellan Arbetsgivarföreningen Fremia och fackförbundet Unionen samt ett lokalt framförhandlat tjänstereglemente. Företagshälsovård tillhandahålls av arbetsgivaren och de anställda har ett friskvårdsbidrag om max 4 600 kr per år och kan använda en timme per vecka för motionsaktiviteter på betald arbetstid. Arbetsgivaren har säkerställt personalens arbetsmiljö i hemmet och i förekommande fall har särskild utrustning anskaffats.

Enligt placeringspolicyn ska riksförbundet inte investera i företag som bedriver verksamhet som leder till naturexploatering i områden som företaget inte har rättslig säkrad tillgång till och inte heller i företag som inte på ett godtagbart sätt följer kraven i internationella konventionen avseende miljö. Investering skall i största möjliga utsträckning ske i företag som arbetar aktivt och öppet för att bidra till en ekologiskt långsiktig och hållbar utveckling.

Riksförbundet HjärtLung informerar, utbildar och arbetar med opinionsbildning för att människor med hjärtsjukdom och lungsjukdom ska kunna leva ett så bra liv som möjligt. Riksförbundet arbetar för visionen om ett samhälle, där alla oavsett funktionsförmåga kan delta på lika villkor. Ett samhälle som respekterar allas mänskliga rättigheter och tillvaratar människors olikheter är ett rikt och ett hållbart samhälle.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

En mycket viktig fråga under de kommande åren är vikten av att värva fler medlemmar. Det handlar om att anpassa erbjudandet utifrån medlemmens behov, t ex gemenskap i en förening eller direktmedlemskap i riksförbundet då man vill visa sitt stöd för vår verksamhet. Det är dock viktigt inför framtiden att fler medlemmar vill engagera sig aktivt och riksförbundet kommer därför att fokusera på utbildning och stöd till förtroendevalda och medlemmar med särskilda uppdrag.

Riksförbundet har idag en god finansiell ställning och förbundsstyrelsen har redan beslutat om en budget för 2022 där medel tas ur det balanserade kapitalet för att

göra viktiga investeringar, inte minst i det nya medlems-systemet som togs i drift i februari 2022. På längre sikt är det dock viktigt att säkra finansieringen inför framtiden genom insamling till alla delar av riksförbundets verksamhet.

Intressepolitiskt kommer riksförbundet inför valet i september 2022 fokusera på viktiga vårdpolitiska frågor där patienten står i centrum. I juni 2022 håller riksförbundet kongress där riksförbundets nuvarande ordförande avgår efter tolv år och en ny ordförande kommer att väljas. Ett antal motioner ska behandlas och en verksamhetsinriktning för åren 2023–2025 ska beslutas.

FLERÅRSÖVERSIKT, tkr

	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetsintäkter	33 300	29 761	18 448	22 440	38 034
– varav erhållna arv	16 510	8 427	2 830	7 372	20 636
Årets resultat	6 039	-5 239	-10 627	-9 050	14 769
Eget kapital	54 546	48 507	53 746	64 373	73 423
Totala tillgångar	67 424	59 541	65 255	73 776	82 620
Soliditet	81%	81%	82%	87%	89%
Antal medlemmar	33 650	35 116	36 758	36 171	36 934

Resultaträkning, tkr

	Not	2021	2020
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		2 470	2 775
Gåvor	2	20 838	12 053
Bidrag	2	9 227	14 332
Nettoomsättning		671	520
Övriga intäkter		94	81
Summa verksamhetsintäkter		33 300	29 761
Verksamhetskostnader	3,4		
Ändamålskostnader	5	-27 556	-26 959
Insamlingskostnader		-2 262	-2 296
Administrationskostnader		-4 735	-4 522
Summa verksamhetskostnader		-34 553	-33 777
Verksamhetsresultat		-1 253	-4 016
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	6	7 630	-936
Förvaltningskostnader		-338	-287
Summa resultat finansiella investeringar		7 292	-1 223
Årets resultat		6 039	-5 239

Balansräkning, tkr

TILLGÅNGAR	Not	2021-12-31	2020-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Nedlagda utgifter på annans fastighet	7	1 935	2 580
Inventarier	8	304	406
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	9	57 691	50 426
Summa anläggningstillgångar		59 930	53 412
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		120	332
Övriga fordringar		76	49
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	1 419	1 672
Summa kortfristiga fordringar		1 615	2 053
Kassa och bank		5 879	4 076
Summa omsättningstillgångar		7 494	6 129
SUMMA TILLGÅNGAR		67 424	59 541

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital			
Donationskapital		1 010	1 010
Ändamålsbestämda medel		18 044	11 219
Balanserat resultat		29 453	41 517
Årets resultat		6 039	-5 239
Summa eget kapital		54 546	48 507
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 237	2 989
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		2 500	2 650
Övriga skulder		4 309	2 680
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	3 832	2 715
Summa kortfristiga skulder		12 878	11 034
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		67 424	59 541

Förändring av eget kapital 2021, tkr

	Donations- kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2021-01-01	1 010	11 219	41 517	-5 239	48 507
Disposition av föregående års resultat			-5 239	5 239	
Årets resultat				6 039	6 039
Ändamålsbestämt av givare		10 175	-10 175		
Utnyttjade ändamåls- bestämda medel från tidigare år		-3 350	3 350		
Utgående balans 2021-12-31	1 010	18 044	29 453	6 039	54 546

Specifikation av ändamålsbestämda medel

	Ingående balans	Arv och gåvor	Utnyttjade medel	Utgående balans
Forskning allmänt	9 699	3 129	-2 240	10 588
Forskningsprojekt Skåne	1 520	–	–	1 520
Forskning lungsjukdom	–	7 046	-1 110	5 936
Summa	11 219	10 175	-3 350	18 044

Gåvor och testamenten där givaren särskilt angivit att medlen ska användas till forskning har avsatts till ändamålsbestämda medlen. Förbundet erhöll 2018 ett stort arv specifikt till forskningsprojekt i region Skåne och under 2021 mottog förbundet ett stort arv för forskning om lungsjukdom.

Förutom forskningsbidrag har de ändamålsbestämda medlen ianspråktagits för verksamhet som avser forskning, t ex forskningsrådet, samt del av kansliets personalkostnader.

Notupplysningar

Not 1 – Redovisnings- och värderingsprinciper

Riksförbundets redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3), och Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning och Bokföringsnämndens allmänna råd 2020:1 (Vissa redovisningsfrågor med anledning av coronaviruset). Riksförbundet redovisar i enlighet med Giva Sveriges Styrande riktlinjer för funktionsindeldad resultaträkning. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år. Om inte annat anges är alla belopp angivna i tusentals kronor.

Verksamhetsintäkter

Posten medlemsavgifter i resultaträkningen avser den del av medlemsavgiften som går till riksförbundet, förbundsavgiften och redovisas i den period som den avser. Det är kongressen som fastställer förbundsavgiftens storlek.

En transaktion i vilken riksförbundet tar emot en tillgång eller tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att riksförbundet uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om riksförbundet har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva. Gåvor intäktsförs som huvudregel när gåvan är sakrättsligt genomförd och bokförs enligt kontantprincipen. I den mån det på balansdagen finns avtalade, men ej erhållna gåvor intäktsförs dessa efter individuell prövning. Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället. Erhållna gåvor och arv redovisas netto, d.v.s. efter avdrag för de direkta kostnader som kan uppkomma vid försäljning av en tillgång.

Erhållna bidrag intäktsredovisas i den period som bidraget utbetalas. Om bidraget är till för att täcka en kostnad redovisas i stället bidraget så att intäkten ställs mot den kostnad som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker först när det med hög grad av sannolikhet kan

antas att bidraget inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag skuldförs därför till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Villkorade bidrag som ännu ej använts redovisas i balansräkningen som "skuld erhållna, ej nyttjade bidrag".

Posten nettoomsättning avser ersättningar inom ramen för riksförbundets verksamhet och intäkterna redovisas vid försäljningstillfället eller när riksförbundet erhåller ersättningen. Exempel på nettoomsättning är ersättning för porto vid utskick av informationsmaterial. Övriga intäkter redovisas på samma sätt och avser intäkter som inte är primära i riksförbundets verksamhet.

Verksamhetskostnader

Kostnaderna för verksamheten har i enlighet med Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning delats upp i tre delar: ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Ändamålskostnaderna avser kostnader som har ett direkt samband med att uppfylla riksförbundets ändamål enligt stadgarna. De omfattar följande verksamhetsområden: forskning, livsstil och hälsa, opinion och information och organisationsstöd. I kostnaderna ingår även personalkostnader och fördelade samkostnader. De fördelade samkostnaderna är bland annat kansliets gemensamma lokaler samt gemensamma kostnader för datordrift.

Insamlingskostnader är sådana kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av insamlade medel och gåvor från privatpersoner, organisationer och företag.

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva organisationen. Här ingår t ex kostnader för styrelsens förvaltning och revision. Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Alla riksförbundets leasingavtal redovisas som operationella d v s leasingavgifterna redovisas linjärt över leasingperioden.

Not 1 fortsätter på nästa sida.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Kontorsinventarier skrivs av på fem år och förbundets investering avseende ombyggnad av det nya kontoret skrivs av under hyresavtalets löptid som är fem år. Inköp av datorer och mobiltelefoner samt inventarier till ett värde av ett halvt prisbasbelopp kostnadsförs direkt. Finansiella tillgångar avser långfristiga innehav i aktier och andelar och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet på balansdagen. Vid värderingen tillämpas portföljmetoden (kollektiv värdering).

Omsättningstillgångar upptas till det belopp som beräknas inflyta efter en individuell prövning.

Eget kapital delas in i donationskapital, ändamålsbestämda medel och balanserat kapital. I de fall förbundet erhåller medel där endast avkastningen kan användas till verksamheten rubriceras det som donationskapital. Ändamålsbestämda medel är en del av det egna kapitalet, som givare eller donator bestämt ska användas till särskilda ändamål, eller medel som styrelsen beslutat ska användas på ett särskilt sätt. När riksförbundet belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Not 2 – Insamlade medel

	2021	2020
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
Insamlade medel		
Gåvor från allmänheten	754	953
Humanfonden – ideell aktiefond	661	486
Folkspel / Bingolotto	2 850	2 176
Testamenten	16 510	8 427
Företag	26	12
Externa stiftelser	37	–
Summa	20 838	12 053
Gåvor som inte redovisas i resultaträkningen		
Insamlade medel		
Pro Bono stöd till filmer, annonsering, kampanjer, riksdagsseminarium samt Patientriksdagen	2 170	1 462
Bidrag som redovisats som intäkt		
Insamlade medel (privaträttsliga bidrag)		
Företag	98	734
Andra organisationer	–	20
Externa stiftelser	20	10
Summa	118	764
Offentliga bidrag		
Socialstyrelsen	9 109	9 291
Projektbidrag från Socialstyrelsen	–	4 277
Summa	9 109	13 568
Summa bidrag	9 227	14 332
Totala insamlade medel består av följande:		
Gåvor som har redovisats i resultaträkningen	20 838	12 053
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen	2 170	1 462
Privaträttsliga bidrag som redovisas som intäkt	118	764
Summa insamlade medel	23 126	14 279

Not 3 – Medelantalet anställda, personalkostnader, inklusive arvoden till förtroendevalda och upplysning om pensionsåtagande

Medelantalet anställda	2021	2020
Antal kvinnor	11	10
Antal män	7	6
Totalt	18	16
 Ordinarie styrelseledamöter och ersättare	 2021-12-31	 2020-12-31
Antal kvinnor	8	8
Antal män	4	4
Totalt	12	12
 Ledande befattningshavare	 2021-12-31	 2020-12-31
Antal kvinnor	3	1
Antal män	1	–
 Löner, andra ersättning och sociala kostnader	 2021	 2020
Styrelseledamöter	722	672
Övriga förtroendevalda/uppdragstagare	260	142
Generalsekreterare	787	765
Personal	8 922	7 838
Totala löner och ersättning	10 691	9 417
 Sociala avgifter	 3 893	 3 368
(varav pensionskostnader exklusive löneskatt)	616	743
 Summa ersättningar, löner och sociala avgifter	 14 584	 12 785

Av pensionskostnaderna avser 209 tkr (195 tkr) organisationens generalsekreterare.

Generalsekreteraren har ett anställningsavtal enligt gällande kollektivavtal som är detsamma som för övrig personal på kansliet. Generalsekreteraren har fr o m 2017 en individuell pensionslösning och ingår inte i den redovisade pensionsskulden nedan. Inga avtal om avgångsvederlag finns.

Pensionsåtagande

Personal födda före år 1982 är anslutna till Folksam's pensionsstiftelse med förmånsbestämd pension.

Även tidigare anställda ingår i stiftelsens åtagande.

Stiftelsekapital på balansdagen	2021-12-31	2020-12-31
Pensionsfond	15 876	14 659
Pensionsskuld	-13 374	-12 683
Garantibuffert enligt kreditförsäkring, 12 %	-1 605	-1 522
Överskott	897	454

Not 4 – Leasing

Förbundet hyr/leasar kontor samt kontorsmaskiner. Kostnadsförda leasingavgifter under året uppgår till 691 (695) tkr. Under 2020 flyttade kansliet till ett nytt kontor med avsevärt lägre hyra vilket förklarar förändringen mellan åren.

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:	2021	2020
Inom 1 år	700	691
2–5 år	1 033	1 703
Summa	1 733	2 394

Not 5 – Ändamålskostnader

	2021	2020
Forskning	2 434	2 549
Livsstil och hälsa	2 319	5 858
Opinion & information	4 373	3 862
Organisationsstöd	4 943	2 735
Personalkostnader	8 809	7 542
Fördelade samkostnader	4 678	4 413
Summa	27 556	26 959

Not 6 – Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2021	2020
Utdelningar	5	5
Realisationsvinster vid försäljning	7 630	2 517
Realisationsförluster vid försäljning	-5	-3 458
Summa	7 630	-936

Not 7 – Nedlagda utgifter på annans fastighet

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 226	1 146
Årets investeringar	–	2 080
Försäljning och utrangeringar	–	–
Utgående anskaffningsvärde	3 226	3 226
Ingående avskrivningar	-646	0
Årets avskrivningar	-645	-646
Försäljning och utrangeringar	–	–
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 291	-646
Utgående redovisat värde	1 935	2 580

Ombyggnationen av kansliets kontor färdigställdes i januari 2020 och skrivs av under fem år vilket motsvarar hyresavtalets längd.

Not 8 – Inventarier

Inventarier	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	508	–
Årets investeringar	–	508
Försäljning och utrangeringar	–	–
Utgående anskaffningsvärde	508	508
Ingående avskrivningar	-102	–
Årets avskrivningar	-102	-102
Försäljning och utrangeringar	–	–
Utgående ackumulerade avskrivningar	-204	-102
Utgående redovisat värde	304	406

Not 9 – Långfristiga värdepappersinnehav

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	50 426	57 487
Förvärv inklusive erhållna testamenten	98 797	77 418
Försäljningar	-91 532	-84 479
Utgående anskaffningsvärde	57 691	50 426

Specifikation av värdepapper per 2021-12-31	Redovisat värde	Marknadsvärde
Räntebärande placeringar		
Handelsbanken Kortränta	5 773	5 775
Öhman obligationsfond	2 508	2 491
PIMCO GIS Global Investment Grade Credit	4 231	4 220
SEB High Yield A H-SEK	1 500	1 525
Swedbank Robur Räntefond Flexibel A	21	21
Swedbank Robur Räntefond Kort PL A	95	95
Nordiska aktiefonder		
Handelsbanken Sverige Tema	11 962	13 030
SPP Sverige Plus A	7 906	8 788
Globala aktiefonder		
Handelsbanken Amerika Småbolag Tema SEK	2 730	2 801
Handelsbanken USA Index Criteria A1 SEK	5 892	7 575
SPP Aktiefond USA	6 413	8 345
Handelsbanken Europa Småbolag	1 616	1 659
SPP Aktiefond Europa	2 222	2 386
F & C BMO Responsible Global Em Mkts Eq A	4 398	4 733
Swedbank Robur Allemansfond Komplet	424	433
Summa	57 691	63 877

Not 10 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyror	138	135
Upplupen utdelning från Humanfonden	661	487
Övriga poster	620	1 050
Summa	1 419	1 672

Not 11 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	631	594
Förutbetalda medlemsavgifter	2 479	1 590
Övriga poster	722	531
Summa	3 832	2 715

Not 12 – Eventualförpliktelser

	2021-12-31	2020-12-31
Ansvarsbelopp PRI Pensionsgaranti	267	254

Riksförbundet har en kreditförsäkring hos PRI Pensionsgaranti och en förutsättning för detta är att hålla en garantibuffert om 12 % av pensionsskulden se not 3. Vid eventuellt utnyttjande av försäkringen förbinder sig riksförbundet att betala 2 % av pensionsskulden i självrisk.

Not 13 – Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Kriget i Ukraina kan komma att medföra börsnedgångar som påverkar värdet på långfristiga värdepappersinnehav.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Inger Ros
Förbundsordförande

Jörgen Warberg
1:e vice förbundsordförande

Anna-Marta Roos Näslund
2:e vice förbundsordförande

Kerstin Haglö
Ordinarie ledamot

Martin Lång
Ordinarie ledamot

Maud Molander
Ordinarie ledamot

Mikael Nissen
Ordinarie ledamot

Sture Olsson
Ordinarie ledamot

Agneta Petersson
Ordinarie ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Grant Thornton Sweden AB

Lena Johnson
Auktoriserad revisor

Sten Andersson
Förbundsrevisor

Sören Skoglund
Förbundsrevisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till kongressen i Riksförbundet Hjärtlung
Org.nr. 802000-6410

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Riksförbundet Hjärtlung för år 2021. Förbundets årsredovisning ingår på sidorna 37-55 i Verksamhetsberättelse och Årsredovisning 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Det registrerade revisionsbolagets ansvar" samt "Förbundsrevisorernas ansvar". Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 2-36. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett förbund inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Förbundsrevisorernas ansvar

Vi har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Riksförbundet HjärtLung för år 2021.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm

Grant Thornton Sweden AB

Lena Johnson
Auktoriserad revisor

Sten Andersson
Förbundsrevisor

Sören Skoglund
Förbundsrevisor

*Revisionsberättelsen har signerats digitalt
av revisorerna den 1 april 2022.*

Riksförbundet HjärtLung är en patientorganisation som arbetar för att ge alla med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ett bra liv genom kunskap, gemenskap och aktiviteter.

Vi är en stark röst i samhället, arbetar för bästa möjliga vård och stöder forskning.

Riksförbundet
HjärtLung